

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-szörös péld. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitókór 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, október 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszerők: Az új gázgyár.
A fizetésrendezés és a bírák.
Felebbesések a virillisták névjegyzéke ellen.
A botrány folytatása.
Koronás alperes.
A póttartalék behívása.
Öngyilkos irnok.
Egyetemi ifjak tüntetése.
Sima Ferencné a királynál.
Kárelővézet a ligetben.
Korhelyek alkonya.
A poéta és a hadnagy ur.
Levelek az Olimpusról.
Tárca: Kártyaadósság. Irta: Zöldi Márton.
Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.

Az új gázgyár.

Arad, október 23.

Tulajdonképpen nem is új az, hanem csak a régi, csupán hogy mások vették birtokba és üzembe. De hát, ha valamire, úgy épen a vállalatokra illik a mondás: „Embere valogatja”. A legújabb vállalat is megromlik ügyetlen kezekben és fordítva a gyakorlati felfogás és reális vezetés csodákat művelhet a legreménytelenebb helyzetek följavításában.

A gázgyár jövő sorsa minket különben két oldalról is érdekel. Nem lehet ugyanis általában véve sem közönyös a város közigazgatási életére és forgalmára nézve, hogy egy vállalat prosperál-e vagy küzd és szynlódik; ámde az aradi gázgyár sorsa és vezetése különösebben is érdekli a város közönségét, mert a szerződéses

viszony, és üzleti összeköttetés, melyben a város és annak polgársága a gyárral áll, nagyon is közlelri érinti a közönséget, a mely most érthető kíváncsisággal tekint az új igazgatás elé, miután a régieben nélkülöznie kellett a méltányos és egyben gyakorlatias iránynak azon kulans formáját, melyet a várossal és annak érdekeivel egybeforrott vállalatoknak természetesen követniök kellene.

Fájdalom, Arad városa e részben nem igen szerencsés épen azon vállalatoknál, melyek a város polgárságát állandóan és közvetlenül érdeklik. Ugy a lóvasut, mint a vízvezeték, vagy a villamvilágítási vállalat olyanformán intézi üzleti viszonyait a várossal, mint a milyent a mezőgazdaság, szőlőmivelés vagy bányászatnál rablógazdaságnak neveznek. Csekély rezszi és befektetéssel magas árak mellett nagy jövedelem elérése a földlog s nem a jövőbe tekintő mérséklet, mely a széles alapra fektetett vállalat jövedelmezőségét leendő város forgalmától várja. A mi vállalatunk idegenek a városban s tulajdonosai idegennek tekintik a várost. Ha jó haszonnal tudhatnak a vállalaton, szívesen átengedik új idegeneknek és ők idegenekül távoznak ismét Aradtól azzal a szép emlékekkel, hogy jó vásárt csináltak.

A gázgyári, vagy helyesebben a légszuszvilágítási vállalatra meg épen nagyon is ráillik, a mit a többiről mondtunk. A belgák megvették előnyös feltételek mellett, élvezték az emelkedő jövedelmeket s midőn találtak rá vevőket,

eladták jó haszonnal. Hát ebben semmi jogosulatlan, vagy megróni való nincsen, de midőn mégis felszólalunk és a légszuszvilágítási vállalat új tulajdonosainak új irányt óhajtunk mutatni, ezt abban a reményben tesszük, hogy a közönségnek és magának a vállalatnak is javára lehetünk. Es ezen felszólalásunkat annál időszerűbbnek tartjuk, mert a mint köztudomásu, az új kezelés egyik legsürgősebb teendője nem egyes — az üzlet fejlesztésére hivatott beruházásokban, — hanem inkább a kezelés körüli megtakarításokban nyilvánult.

Távol áll tőlünk, hogy megjegyzésünkkel a gázgyár belső dolgába akarnánk avatkozni, de nem szeretnénk, ha ezen takarékoskodás azt jelentené, hogy az igazgatóság már eleve lemondott az olcsóbbá tett árak és nagyobb kulantéria révén eszközöndő nagyobb körü üzletfejlesztésről és versenyről.

A mondottak illusztrálására csak egy

élményem van. Annak idején, mikor részvényesek, a vállalat saját költségén alakította át próbaképen a főtér körül a pillangós lángokat Auer-égőkre; a próba bevált, de a vállalat gazdát cserélt és azóta hasztalan igyekezett a város a kisebb fekvő lámpáknak is méltányos feltételek mellett átalakítására. Nem találta meg sem a kellő előzékenységet, sem a szükséges vállalkozást az új igazgatóságnál, mely a biztos jövedelmek hűsében tétlenül nézte a versenyvállalat térfoglalását, mert úgy látszik, nem annyira a

TÁRCA

Kártyaadósság.

Irta: Zöldi Márton.

A bíróság egy kisebb vidéki városban sikkasztási bűnyűgyet tárgyalt. A vádlott Gálosi Elek huszonnyelcés szeszgyári hivatalnok. Széles, szabálytalan arca, melyet ritka, sárgás szakál környékez, halálos unottságot fejez ki.

A tárgyaló teremben, melyen a hivatalos személyeken kívül, alig öt ember van jelen, ő látszik a legnyugodtabbnak. Szempillája alig rezdül meg, mikor az általános kérdésekre felel. Valami fojtott izga'om mutatkozik a teremben. Az emberek összeráncolt homlokkal tekintenek a vádlott felé. De ezekben a tekintetekben az ellenszenvnek nyoma sincsen. Az elnök hangján megindultság rezeg át, mikor a bűnösségre vonatkozó kérdést felteszi.

— Ön beösméri, hogy a bevásárlási célokra önre bizott ötezer forintból nyolcszáz forintot sikkasztott.

— Beösmérem, — hangzik a tompa válasz.

— Mit tett a pénzzel, tudniillik az elsikkasztott nyolcszáz forinttal?

— Elköltöttem.

— Mire?

A vádlott kelleltenül tekint maga elé, ajka megrándul, mintha fizikai utálat fogná el.

— Kártyáztam, — mondja erőltetett energiával.

Az elnök kételkedően rázta a fejét. Szelid, jó-ságos hangon szólal meg:

— Látja Gálosi, ez az állítása ellenkezik a vizsgálat adataival. Ön sohasem korhelykedett, sohasem kártyázott.

A vádlott hallgat. Egy kis nyugtalanság mutatkozik az arcán. Az elnök folytatja.

— Ön fizetéséből csak azért nem tudott pénzt megtakarítani, mert éveken át sokat költött beteg anyja ápolására. Az öcscsét is ön tanította. Igaz?

— Igaz.

— Miért akarja hát velünk elhítenni, hogy két nap alatt nyolcszáz forintot dorbézolt el. Ez nyilvánvaló ellentmondásban áll mindazzal, amit ön felől tudunk. Ön itt valami titkot leplez. Rosszul teszi. Beszélje el, minő körülmények között kapta a pénzt.

— A szeszgyár igazgatója küldte postán Bécsből. Megbizott, hogy Aradmegyében árpát vásároljak.

— Mikor kapta a pénzt?

— November harmadikán.

— S ön, mint a vizsgálati iratokból látható, november ötödikén már tudatta a szeszgyár itteni vezetőjével, hogy nyolcszáz forintot a saját céljaira fordított. Ugy volt?

— Ugy.

— No lássa, csak két napról van szó. A ki-

hallgatott tanuk egybehangzóan vallják, hogy a kérdéses két nap alatt ön a rendes életmódját folytatta. Ott volt a hivatalban estig, aztán vacsorázott és hazament. De hát kivel kártyázott, ha kártyázott?

A vádlott nem ad feleletet. Nagyon sóhajt és rezignáltan néz ki az ablakon, mintha onnan várna valami vigasztaló gondolatot. De künn az ég borús, mogorva, szürke s a vádlott tekintete ismét az elnökre esik.

— Tehát nem tudom megmondani?

— Nem tudja megmondani, — mondja gépiesen.

— Avagy nem akarja — pattog az elnök indulatosan — talán félre tette a pénzt és ha a büntetését elszenvedte, akkor akarja élvezni?

A vádlottat ezek a súlyos szavak hidegen hagyják.

— Nem mondhatok semmit — hangzik a kurta válasz.

— Nem mondhat? De kell mondania. Azt hiszi, elég, hogy az öcscsét felnevelte és kegyeret szerzett neki.

— Az öcsém? — kérdi a vádlott ijedten.

— Igen, táviratot kaptam tőle, holnap meg fog jelenni s én a főtárgyalást elnapolom.

A vádlott homloka elvörösödik. Látszik, hogy az indulat fejébe kergette a vért. Az elnök észrevette a színváltozást. Érezte, hogy a vádlott komor, rejtélyes apátiája megtört. Gyorsan folytatta.

vállalat fejlesztése, mint a nyereséges tulajdonság volt fő törekvése.

Az új gazdákon áll, hogy ők másképp tegyenek, mert változnak az idők és viszonyok és a megismételt próba is más eredményekkel járhat.

Egy polgár.

A bor-értékesítés. Darányi Ignác földművelési miniszter még a tavaszi hónapokban jelezte a képviselőházban, hogy a magyar bor értékesítésének feljavítása iránt alkalmas akciót fog indítani. Az ehhez szükséges előmunkálatok most a földművelési minisztériumban befejezést nyertek. Az egész tervezet elkészült. Dobokay borászati kormánybiztos készítette hosszúságos tanulmányok és tárgyalások alapján, a legközelebbi hetekben már hozzá is fognak a tervezet megvalósításához.

A délutáni ülések. A „Pol. Ert.” jelenti: A délutáni ülések érdekében, képviselőkörökben nagy agitáció folyik. Legtöbbször négy és nyolc óra közt szeretnék az üléseket. Igen sokan vannak azonban, akik már most a délutáni ülések ellen nyilatkoznak, úgy, hogy e kérdésben kemény ellenfelek és érvek fognak egymással szemben állani.

A fizetésrendezés és a bírák.

(A bírák különválasztása. — Anyagi és erkölcsi függetlenség. — A titkos minősítés.)

Arad, október 23.

Előttünk áll a tervezet, mely szerint az államtisztviselőinek a fizetése rendezettni fog, ennek alapján ezúttal a bírák fizetésrendezését kívánjuk felkérni, ami elvben kiindulva, hogy a bírák anyagi függetlensége teljesen biztosítva legyen.

A tervezet nem felel meg a hozzáfűzött jogos várakozásnak. Míg a magasabb állású tisztviselők jelentékeny fizetésemelésben részesülnek, a törvényszéki, illetve járásbírák és az albírák ismét csak ott lesznek, a hol voltak. Igen örvendetes, hogy Káplány Géza ítélő táblai bíró a „Telekkönyv”-ben közzétett cikkében ugyanezen álláspont mellett tör lándzsát, hogy addig, míg a bírói testület az állami tisztviselők összétszámából ki nem szakítottatik, s elátása az általános fizetési osztályoktól függetlenül, külön nem rendeztetik, arányos, a célnak megfelelő és bölcs rendezést elképzelni sem tudunk.

A nélkül, hogy bármely más ágazat munkájának értékét kicsinyelni vagy lebecsülni akarnók, ismét és ismét rá kell mutatnunk arra a kimondhatatlan fontosságra, „ő felsége a király nevében” gyakorolt államjogi funkcióra, a mit a bíróságok, az igazságot szolgálva, gyakorolnak.

Rá kell mutatnunk arra, hogy nincs körülöttünk kulturállam, mely azt a fontos jogpolitikai érdeket, hogy bírának anyagi és morális függetlenségét biztosítson, annyira elhanyagolta volna eddig, mint a miénk.

Rá kell mutatnunk arra, hogy a bíró ítél és ítélvén a szabad polgárok legvitálisabb jogai felett, a legfőbb urak, a királynak fentartott hatalmat gyakorolja a törvény és lelkiismeret alapján.

Rá kell mutatnunk végül arra, hogy csak a bírák teljes anyagi és erkölcsi függetlenségében látjuk teljes biztosítékát a törvényelőtti egyenlőség nagy elvének, annak, hogy egyformán mérjék az igazság dús gazdagnak és koldusnak egyaránt.

Nem hisszük, hogy volna valaki, gondolkodni tudó ember széles e hazában, a ki mind ezeknek az igazságát át ne látná, és hallván ennek a karnak mind sürűbben ismétlődő panaszeit és zúgolódását, a rossz előlépési viszonyok, a megélhetés nehézségei, s az ezt nyomán követő eladósodás miatt ne aggódnék és ne féltene a magyar igazságszolgáltatás — jövőjét.

As igazságügyek jelenlegi minisztere eddig soha nem tapasztalt érdeklődéssel és buzgalommal foglalkozik az igazságszolgáltatás bajaival s munkálkodik azok elhárításán. Tervezett üdvös és hasznos reformját pedig csak egy erős, ambíciózus és kedvvel munkálkodik bírói kar segítségével alkothatja meg úgy, a hogy azokat elgondolta. Adja vissza ennek a karnak ambícióját, erősítse meg munkakedvét azzal, hogy ne legyen ez a kar élethivatásának koldusa, hitelezők kilincselője.

Vesse latba szavának egész súlyát, ott a hol kell. Kiküzdvén a bírák megérdemelt, tisztességes ellátását, nemcsak ezeket kötelezi hálára, nemcsak azt a szégyenfoltot törli le ezzel, hogy Magyarország még bírát sem tudja el látni, de államférfiúi előrelátásának és bölcsességének is maradandó emlékoszlopot állít!

A bírák ellátásának rendezése mellett rendkívüli fontossággal bíró és rendkívül sürgős teendőnek tartjuk annak a Bach-korszakra em-

lékeztető sötét intézménynek a kiküszöbölését, a mit „titkos minősítés”-nek neveznek.

Mennyi igaztalanságra, mennyi visszaélésre, mennyi félreértésre vezet az az oktalán, vak bizalom, mely egy ember lelkiismeretének egyensúlyától, egy ember szeszélyének, indulatának hullámzásától, egy ember sokszor gyöngegségében, sőt korlátoltságán felépült, felebezhetetlen, orvosolhatatlan itéletétől teszi függővé megannyi más ember sorsát.

Lehetetlen tehát most, midőn a bírák anyagi függetlenségének megteremtését sürgetjük, föl nem emelni szavukat a bírák titkos minősítése ellen, a bírák erkölcsi függetlensége érdekében.

Mert mindaddig, míg a bírót kiszolgáltattva látjuk indulatoknak, szeszélyeknek, korlátoltságának és kerülő utakon való boszúállásnak, kiszolgáltattva olyképpen, hogy egész életpályája, sőt becsülete kockára tehető, anélkül, hogy arról csak tudomást is vehetne, s így igazságtalanság esetén orvosilást kereshetne: a legkorlátlanabb anyagi függetlenség élvezete mellett sem láthatjuk bíráink teljes függetlenségét biztosítva.

Eme fontos érdek mellett említsük-e föl azt, hogy a minősítés tényében rejlő ítélkezési mód nem egy modern állam jogrendjébe illő, de kirina abból a patriarkális korszakból is, mikor a bírói pálcza huszonötjétszázéves deklivensnek legalább volt annyi joga, hogy birtokon belül appellálhatott?! Ha a huszonötöt elszenvedte is, de legalább — ha igaz volt — megkaphatta azt az erkölcsi elégtételt, hogy nem érdemelte meg a botot.

Utáljunk-e ma, a humanizmus dicső korszakában arra, hogy ez a rendszer mennyire emberietlen? Van e itt szükség argumentációra? Kell-e valakit meggyőzni arról, hogy ez a rendszer tarthatatlan? És mégis — nem tudjuk, félénkség-e vagy közönyösség? Míg titkon, magában, egymás közt dohog mindenki, nem tiltakozik, nem emeli fel szavát senki!

Nincs az egész tisztviselői és főleg bírói karban olyan, a minősítése igazságosságában kételkedő s talán ép e miatt mellőzött bátor ember, a ki oda merjen állani a főnöke elé s követelje azt, hogy a minősítését közöljék vele?! Megtagadják? Főlebbezzen a miniszterig! Hadd tudják meg a kiket érdekel, hol van az megírva, hogy a minősítésnek titkosnak kell lenni?!

Mert — nézetünk szerint — az egész titkos minősítési rendszer — abuzus. Törvényes

— Igen, az őcsce, Gálosi Viktor, tud valamit s el fogja mondani.

A vádlott közbevágott:

— Nem szükséges, elmondom én.

— Beszéljen, barátom, beszéljen — biztatja az elnök szeliden, jóságosan.

Nagy csöndesség áll be. A bírák, az ügyész, a védő, és a néhány emberből álló hallgatóság fojtott lélegzettel figyel. A vádlott halk, de tisztán érthető hangon beszél.

— A dolog így történt: Azon este, mikor a pénzt megkaptam, a postán találkoztam Rojthy Tivadarral, együtt mentünk befele az utcán. Mikor a kaszinó előtt válni akartunk, Rojthy izgatott hangon kérdezte, hogy mikor utazom el? Azt mondtam: öt hat nap múlva. Ut álltunk a kaszinó előtt egy negyed óráig s ő egyre izgatottabban kért, rimázkodott, hogy adjak neki másnap délig nyolcáz forintot kölcsön. Kijelentettem, hogy nem tehetem, a pénz nem az enyém. „Elek”, mondotta, „becsületemről van szó, kártyaadósság...” Még mindig vacakodtam. Bevont a kapu alá s én láttam, hogy homloka verejtékes. „Barátom”, kezdte újra „nincs kockázat, nézd itt van egy váltó háromezer forintról; Felix Ernő báró van aláírva.” Megnéztem a váltót, ősmertem a báró aláírását. Tivadar mutatott egy levelet a bárótól, melyben azt írta, hogy ma este szabadul vendégeitől, bejön a kaszinóba, ha nem, más-

nap a kártyapénztárban egyenliti a váltóösszeget. Nem lehetett kételkednem és én Tivadar könyölmű, de becsületes fiúnak ősmertem. Odaadtam a pénzt...

— Van erre tanuja?

— Igen, a nagy trafikban váltottam egy ezret. Ő is velem volt. Ott adtam neki nyolc darab százast. Tivadar másnap hajnalban föbe lötte magát.

— Ezt tudjuk, — sietett az elnök megjegyezni, — folytassa.

— En az utcán találkoztam Felix báróval s kérdeztem, hogy rendezve van-e már a három ezer forintos váltó? „Tegnap este — mondotta a báró — váltottam be a kaszinóban. Ugy látszik, még az éjjel elkártyázta az a szerencsétlen fiú.”

— S ő mért nem szólt erről a dologról eddig? — kérdezte az elnök.

— Nem akartam a halott emlékét meghurcolni.

— Rokona volt önnek?

— Barátom volt.

— Ugy tudom, valamivel több...

— Igen, több... a huga menyasszonyom volt. Az egyik szavazóbíró, egy kopasz, sovány fekete pödrött bajuszu ember valamit sug az elnök fülébe. Az igent bólint s a jegyzőhöz fordul.

— Minden bent van a jegyzőkönyvben?

— Minden.

— Akkor a tárgyalást délután négy órára elhalasztom.

A vádlott s a többi perjogi személy távozik, a törvényszék tagjai átmennek a tanácskozó szobába. Az elnök dühösen csapja az asztalra a bűnügyi aktákat.

— A ménkö csapjon ebbe az egész ügybe, — kiáltotta dühösen.

— Ostoba dolog — jegyezte meg a pödrött bajuszu bíró.

— Mit, ostoba? Cudar, kegyetlen, brutális... Nem elég, hogy minden nap fel kell mentenünk egy csomó gazembert, most még az a nyájas kötelesség várakozik reánk, hogy elítéljünk egy becsületes embert.

— Hát igen — jegyzi meg a pödrött bajuszu bíró — a törvény világosan rendelkezik: „ki más vagyonával, mint sajátjával rendelkezik...” 355... természetes a 92. alkalmazásával.

— Süsd meg a paragrafusaidat! — rivalt rá az elnök — ebbe nem megyünk bele. Nem fogunk elítélni egy embert, aki sohasem kártyázott, azért, mert mások elég könnyelműek, elég hitványak kártyaadósságokat csinálni. Te azt sugtad, hogy magad láttad, mikor a báró kifizette Rojthynak a három ezer forintot.

— Igen, az én asztalomnál fizette ki.

alapja nincs. Már pedig törvényes alap nélkül olyan mélyen belenyulni a tisztviselő, az ember életébe, jellemébe, becsületébe, mint az a fennálló rendszer mellett történik, hogy a minősítés pallosját gyakorló közeg még a tisztviselő családi életéről is kalkulust ad — jogtalanság. Ilyet pedig sem törvény, sem rendelet nem parancsolhat.

Ez ellen a rendszer ellen, ha — a mit nem hiszünk — még sokáig késne a reform. erőlyesen küzdeni kell. Ha van humanizmus és igazság, hát legyen minden vonalon!

(—n—s.)

TÁVIRATOK.

Tüdővész-kongresszus.

Berlin, október 23. A holnap kezdődő nemzetközi tüdővész-kongresszus tagjainak tiszteletére a berlini helyi bizottság ma este a képviselőházban ismerkedő estét rendezett. Ott voltak többek között *Studt* közoktatásügyi miniszter, *Althof* miniszteriumi igazgató, *Koch*, *Leyden* és *Lasser* berlini tanárok, *Borscht* müncheni tanár, *Kirschner* főpolgármester és sok külföldi tudós, köztük *Korányi* budapesti tanár.

A spanyol államadósság.

Madrid, október 23. A kamarában *Lombardo* meginterpellálta a kormányt a külső államadósági címletek árfolyamának felverése tárgyában és ezért a pénzügyminisztert tette felelőssé, mert időnek előtte jelentette be javaslatait. A pénzügyminiszter visszautasította ezt a szemrehányást, amelyet szerinte rosszdindulat sugallott. *Navarro Riverter* volt konzervatív miniszter a pénzügyminiszter javaslatát bírálta.

A botrány folytatása.

(Rosszalásra ítelt képviselő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 23.

A reichsrath mai ülésén folytatódott az a botrány, a melynek tegnap *Berger* volt a fő hőse. A sziléziai nyelvviszonyokra vonatkozó sürgős indítvány volt soron és ehhez a legközelebből érdekelt cseh képviselők szólottak hozzá, természetesen cseh nyelven, a mi *Schönerer* pártját mód felett boszantotta. Végül *Berger* elővett egy automobil-kürtöt s addig töffögött rajta, míg a csehek rá nem

rohantak. Ekkor az elnök hirtelen berekesztette az ülést s mikor azt újból megnyitották, rosszaló bizottságot küldöttek ki, hogy ez *Berger* skandaluma fölött határozzon. A bizottság ma ült össze s mikor eljárása eredményéről beszámolt, a botrány megújult, nagy épülésére a karzatnak, a mely hangos hahotával kíséri a reichsrath hecceit.

Az osztrák képviselőház mai üléséről a következő távirataink szólnak:

Bécs, október 23.

A képviselőház mai ülésén *Stein* azt kéri az elnöktől, meddig fogja még tűrni, hogy itt a házban helyreigazító felszólalás címén idegen nyelvű beszédeket mondjanak.

Az elnök azt válaszolja, hogy mindig figyelmezteti a szónokokat, hogy maradjanak meg a helyreigazítás keretében és a nem német beszédeket illetőleg utal ismételtent tett nyilatkozataira.

Eisenkolb a ház- és épületadó leszállításáról szóló törvényjavaslat benyújtását sürgeti.

Az alkotmányügyi bizottság elnökének, *Grabmayr* nak indítványára a ház elhatározza, hogy rögtön tárgyalás alá veszi *Lupu* képviselő üvét. Az ügyről *Marchet* tett jelentést.

Udrzal és társai sürgős indítványt nyújtanak be három hidász-katona ügyében, a kik *Klosterneuburgban* tisztjeik hibájából szerencsétlenül jártak.

Klewein és társai meginterpellálják a kormányt a gyógyszerári engedélyek adományozása és átruházása tárgyában Ausztria és Magyarország között való viszonyosság illetőleg magyar gyógyszerári engedélyek átruházásának megtagadása dolgában.

A képviselőház negyedik osztálya, amely tegnap határozatképtelen volt, ma *Hinterhuber* képviselőt választotta be a rosszaló bizottságba, amely azután délelőtt 10 órakor összeült. A bizottság elhatározta, hogy kihallgassa *Klofac* és *Berger* képviselőket. A kihallgatás megtörtént s annak végeztével a bizottság egyhangulag elhatározta, hogy *Berger* képviselőnek rosszalását fejezi ki.

A reichsrath folytatólagos ülésén *Berger* erősen kikelt a bizottság eljárása ellen s a határozatot szemtelenségnek nevezte.

Mikor szavazásra került a sor, elnök konstataulta, hogy a Ház határozatképtelen s ezért az ülést holnapra halasztotta.

Felebbezések

a virilisták névjegyzéke ellen.

(A felebbezési határidő lejárata.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjatól. —

Arad, október 23.

Aradmegye legtöbb adót fizetőinek névsorát az adóhivatalok késlekedése miatt az idén meglehetősen későn kapta meg a megye központi választmánya s így ennek tulajdonítható, hogy a végleges virilista-névjegyzék csak az év vége felé fog elkészülni.

Az adóhivatalok által összeállított névjegyzéket, mely ellen kifogás nem érkezett, egész terjedelmében közöltük annak idején. A névjegyzék a szokásos 15 napig ki volt függesztve *Boros Iván* tb. vármegyei főjegyző irodájában, azon célból, hogy az ellen mindenki megtehesse kifogásait. A határidő most telt le s a névjegyzék ellen érkeztek is be felebbezések.

Összesen hét aradmegyei adófizető felebbezte meg a névjegyzéket azon címen, hogy nevük nincs a névjegyzékben, holott adócenzus alapján volna joguk hozzá.

A hét felebbezés a következő: *Burdán* János szentyei gör. kel. lelkész, *Schiller* Mór plaskukai lakos, *Kiss* Mihály szentleányfalvai lakos, *Weiszberger* Mór gurahonci lakos, *Morár* János mikalakai gör. kel. lelkész, *Dáskál* Juszti mikalakai görög keleti lelkész és *Magyary* Pál szent-mártoni róm. kath. plébános.

Schiller Mór, *Kiss* Mihály és *Weiszberger* Mór azon címen felebbezték meg a névjegyzéket, hogy annyi adót fizetnek, a mennyinek alapján a névjegyzékbe fel lehetne őket venni. Felebbezésüket a bíráló választmány fogja elintézni és valószínűleg be is fognak kerülni a névjegyzékbe, mert kimutatták, hogy az előirt adót tényleg fizetik.

Ellenben *Burdán*, *Morár*, *Dáskál* és *Magyary* lelkészek felebbezéseit aligha fogja figyelembe venni a bíráló választmány, mert az illetők elfelejtették érvényesíteni azon jogukat, hogy adójuk kétszeresen számítassék. Miután ez az érvényesítés elmarad, nem kerülhetek a névjegyzékbe.

A névjegyzék tehát most, a felebbezésekkel együtt, a bíráló választmány elé kerül, a hol véglegesen megállapítják a névsort.

Együtt teáztunk. Aztán bementek a játszobába.

— Kik?

— A báró, *Rojthy*, a patikus és *Dömötör* ügyvéd.

— Persze a vén korhely mindig ott van. De még mindig nem értem, hogy mért panaszkolta be a szeszgyár ezt a kitűnő hivatalnokát azért a rongyosösszegért.

— Az egész város tudja, kérem — mondja a jegyző — mert *Gálosi* tavaly több visszaélést leplezett le. Az igazgató-helyettes alig várta az alkalmat.

— Ugy? No lám — mondja az elnök gúnyosan — az ilyen embernek tényleg a börtönben a helye. Hanem még nem tartunk ott.

Azzal fogta kalapját, botját s egyenesen *Dömötör* ügyvéd lakására ment. Az aglegény, aranyárga parókás fiskális éppen ebédnél ült.

— Ne zavartassa magát az ügyvéd ur, csak folytassa.

— Minek köszönhetem a szerencsét, elnök ur?

— Csak azt akarom megtudni, hogy ki nyerte el annak a szerencsétlen *Rojthynak* a pénzét az utolsó éjszakán? Nem akarnám azt a kérdést a nyílt tárgyaláson firtatni, azért jöttem ide.

— Hát bizony, akkor nekem kedvezett a

szerencse. Nagyban játszottunk. Mielőtt leültünk volna, *Rojthy* nyolcszáz forintot helyezett el depozitumkép a kaszinósnál. Azt mondta, hogy ezt a pénzt semmi esetre se adja vissza.

— És mi történt ezzel a nyolcszáz forinttal?

— Mégis visszavette, mert hajnalban tartozott nekem s folytatni akarta a játékot.

— És ön a depozitumot is elnyerte?

— Igen, nagyon járt e kártya.

— Nohát, ez ocsmány dolog, kedves ügyvéd ur.

— Hja, a kártya, kérem, mosolygott az ügyvéd. Az elnök nyugodtan felállt.

— Az önök dolga, mondotta szigorú tekintettel, hogy egy kártyást a halálba kergetnek. Azt végezzék el a lelkiismeretükkel, de hogy egy becsületes embert a börtönbe juttassanak, abba nekünk is bele kell szólnunk. Önt délutánra meg fogom idéztetni a *Gálosi*-ügyben. Alászolgája!

A vén róka délután megjelent a tárgyaláson s vallomást deponált. Világos, tiszta vallomást. Le is tette rá az esküt.

— Tekintetes törvényszék, én nyolcszáz forintot vettem át a kártyaadósság fejében, a melyről utólag tudtam meg, hogy az depozitum. *Gálosi* részére elhelyezett depozitum, melyet ezennel bírói kezekbe helyezek el.

A törvényszék e hamis vallomás alapján

felmentett egy becsületes embert. A becsületes ember, mint valami tolvaj, osont ki a törvényszéki épületből. Már este volt, nyirkos, sötét őszi este. Egyenesen a vasúthoz ment és egy harmadosztályu jegyet váltott. Ott ült a füstös váróteremben s néhány jámbor mesterember szánakozó tekintettel nézett felé. Valamint hal-kan beszéltek is róla. Bizonyosan azt mondták, hogy kár érte. Ő maga meredten nézte a füstös plafont. Egyszerre egy szölg a vállát érti.

— Tessék kérem kijönni.

Künn egy fiatal leány állott a perronon. A feje kendővel volt bekötve.

— Én vagyok...

— Etel?

— Igen, a mama küldött, hogy hívjalak meg vacsorára. V. r.

— A mama...

A leány ráborult. Szeme könnytelen, hangja szilárd volt.

— Te el akartál hagyni?

— Tehettem-e mást?

— S feledded, hogy szeretlek? Hát te is tudsz rossz lenni? Nem hiszem, nyujtsd a karodat. Kisérd haza menyasszonyodat.

Es elindultak. Abban a pillanatban minden felejtve lett. A tragédia árnya megszégyenülve osont el mellőlük.

TANÜGY.

(—) Iparossegédek rajz tanfolyama. A m. kir. állami szakiskolával kapcsolatban november hó 1-én nyílnak meg az iparossegédek öt hónapos szakrajzi tanfolyamai. E tanfolyamokra főlvetetnek olyan faipari illetve fémipari segédek, kik szakmájuk szakrajzában akarják magukat tökéletesíteni. A tanfolyamokra beiratkozni lehet folyó hó 26-án délelőtt a szakiskola igazgatóságánál. A tanfolyamok beiratási díja 4 k., tandíj 10 k., mely összeget a beiratáskor kell letenni. A tanfolyamok csak akkor nyílnak meg, ha mindegyikre legalább 15 hallgató jelentkezik. Az igazgatóság.

Koronás alperes.

(Egy pörbefogott uralkodóról.)

Arad, október 23.

A halhatatlanoknak is fáj néha a foguk. Ez néha kellemetlenül emlékezteti őket halandó voltukra. Uralkodók, koronák viselői, a kik már születésüknél fogva benne vannak a halhatatlanok névsorában, sokszor fájdalmasan tapasztalják ezt.

Azonban ebbe bele kell nyugodniok. Ha Napoleonnak, Nagy Frigyesnek és más hatalmas uralkodóknak megvoltak a maguk kellemetlenségeik, miért ne legyen II, Lipót belga királynak is, aki csak abban nagy, hogy magát mindjobban kompromittálja? Így gondolkozik ő maga bizonyára. Ha már benne van a blamázsban, legyen az a blamázs nagy. S ha ez a blamázs pénzhaszonnal is jár, hadd legyen a blamázs óriási, hallatlan és példátlan. Királyság ide, királyság oda! A pénz manapság mindenek fölötte való.

Ime, hírül hozta a táviró, hogy *Stefánia* grófnő pört indít apja ellen, a miért az nem akarja neki kiadni anyai jussát. Ez kellemetlen II. Lipótnak. Mert a bámuló világ abban a látványosságban fog gyönyörködni, hogy egy koronás király áll meg majd a polgári bíróság előtt, mint alperes és valószínű, hogy a polgári bíróság el fogja marasztalni a királyt. Így meglesz a páratlan blamázs; a pénz pedig még sem marad majd a belga király zsebében. Egy milliót is ki kell majd fizetnie (perköltiségeken kívül) és mégis kiteszi magát egy világ kacajának. Akárhogyan nézzük is: ez több, mint fogfájás!

És meglesz az a fájdalmas tanulsága is, hogy az egész világ *Stefánia* grófné mellett foglal állást. Őt világrész népeinek rokonszenve és igazságérzete kíséri majd el a sorompóig *Stefániát* és öt világrész népeinek ellenszenve nézi majd a koronás alperest, aki egy millió frankért (ennyi az örökség) még mélyebben gázol bele mindenbe, ami emberi, királyi és apai fogalmak előtt szent és sérthetetlen.

Hogyan fog védekezni? Hogyan fog bekapaszkodni abba a millióba, a melyet *Henriette* királyné a leányainak hagyományozott! Csunya látvány lesz, a milyent még keveset látott a világ. Azt állítja, hogy sokszor adott kölcsön nagy összegeket a feleségének és a pénzt sohasem kapta vissza. Ezt persze el nem hiszi neki senki. Minek kellett volna kölcsön-pénz a királynénak, aki visszavonultan élt, nagy magánvagyonra volt és — tisztában volt királyi férje jellemével? S ha igaz is volna, szabad-e neki ezt a „kölcsön“-pénzt lányainak örökségén behajtani?

Az a baj, hogy nem szabad. Nálunk a házi törvény dominál az uralkodóházban. A király a „Haus-gesetz“ legfőbb őre és csak ez irányadó az uralkodóház tagjaira. De Belgiumban a királyt a bíróság elé lehet idézni; ott meg is kell jelennie a sorompók előtt és számot kell adnia arról, hogy miért nem adja ki

lányainak az anyai just? És el is marasztalják, a mi II. Lipótnak szerfölött kellemetlen.

Törvény előtt fog kiszülni (és az egész világ képezi majd a hallgatóságot), hogy a belga királynak pénztára kong az ürességtől, miután Kongó államot pénzért eladta és vig hölgyekkel a pénzt elmulatta. És ki fog derülni a törvény előtt, hogy nem hiába nevezik őt a francia lapok „Kleopold“-nak. Szóval, a koronából a gyémántok kitörödeztek. E tárgyalás alatt valamennyi kihullik majd.

De azért ő mégsem adja ki *Stefániának* az anyai örökséget! Hadd pöröljön, gondolja és hadd rokonszenvenzen az egész világ a lányával. Egy millió frank többet ér e pillanatban előtte, mint koronájának nimbusa! És látni fogunk egy királyt egészen kivetkőzve királyi voltából, teljesen beboritva a legrutabb önzéssel és haszonleséssel, hogy közönséges emberek is iszonyodnak ily pörén megjelenni törvény előtt.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Az izé, operetté. (Páros bérlet.)
Szombat: Szevillai borbély, opera. (Páratlan bérlet.)

* A vidéki színházak szubvenciója. Az ország jövő évi költségvetésében az eddigi hatvanhatezer korona szubvenció helyett, melyet a vidéki színházak segélyezésére fordítottak, kérek százezer koronát kér az állam, tehát 34.000 koronával többet, mint tavaly. A többletet a „nagyobb vidéki városok színházainak állandósítása“ tette szükségessé. Hát ez kétségtelenül dicsőretre méltó dolog. De ha tekintetbe vesszük, hogy a budapesti operaház 496.000 korona szubvencióját 581.000 koronára emelték fel, akkor ennek a nyolcvanötezer koronát kitevő többlete mellett eltörpül az a 34 ezer korona, a mennyivel a vidéki színház szubvencióját emelték. Egyetlen fővárosi színházra hatszor annyi pénzt fordítanak, mint amennyit az összes vidéki színházaknak adnak.

* Az izé. A holnapi előadásra kerül szellemes tárgyú operettben *Polgár Sándor Stoll* Károly egyik legnépszerűbb „Ugy-e bár egyszerű“ refrénes kuplét éneklő, több helyi vonatkozású strofával. *Parlagi Kornélia* Konti „Pezsgő“ című dalát éneklő betétül.

* A nilusi varázsló a jövő héten kerül színre. Ebben az operettben a női karnak nagy szerep jutott; a karénekek egészen operaszerűek és a keleti zenének remekei. A színház vezetősége a zenei szépségeknek minél teljesebb kiemelése céljából *mükedvelő énekesnőkkel* orsította meg a kart, kik már ma az első színpadi próbát tartották. Az illykép megerősített női kar ezentúl az operákban is fog működni.

* A szevillai borbély vig operát, mely hétfőn oly nagy sikert aratott, szombaton megismétli a társulat. Eredetileg szombatra is *Az izé* volt kitűzve, a lövésznyre bejövő idegenek kedvéért azonban úgy intézkedett az igazgatóság, hogy pénteken és szombaton más-más darabok menjenek.

* Ismerős színészekről. A debreceni színházban Makó Lajos társulata legutóbb Tolsztoj „A sötétség hatalma“ című drámájával aratott szép sikert, a melyben Jeszenszky Csáder Irén, *Palágyi* Lajos, *Sebestyén*, *Menszáros* Margit és *Hahnel* Aranka játszották a főszerepeket. Az operett-társulat a „Kis szökény“ és a „Szultán“ című operetteket játszotta, a cimszerepekben *Felthő* Rózsival és *Aldor* Juliskával. A miskolci színtársulatnál főleg *Haller* Irma ügyes játékát és énekét dicsérik az ottani lapok.

* Haldokló énekesnő. Mint egy táviratunk jelenti, *Geistinger* Mária, a nyolcvanas évek világhírű énekesnője Klagenfurtban halálán van.

* Sarah Bernhardt Párisban. Berlinből írják, hogy *Sarah Bernhardt* előadásaira az udvari

színházban elfogytak a jegyek. Az intendatura a vendégszínház meghosszabbítását engedélyezte.

* *Claudine* regénye E cím alatt foglalható össze *Willy*-nek, „Journal Armusant“ humoros munkatársainak három könyve, a melyeknek olyan sikerük volt, mint Zola Emil, Maupassant és Pierre Louys óta semmiféle francia írónak sem. A könyvek nagy sikere megmagyarázható, mert azokban igen érdekes és vonzó leírása van egy kedves női jellemnek. *Claudine* szeretetre méltó subancleány, lehetséges a neveléslen a végtelenségig, maga az ördög és egyuttal a montigny-i iskola növendékeinek bálványképe. A kedélyesség és meleg humor, melylyel *Willy* ez a vadonc bakfist leírja, és a leplezetlen őszinteség, melylyel a francia iskolák némely félszégeit ostromozza, igen figyelemre méltók és mindig lefogják az olvasó érdeklődését. Mind a három könyv *Grimm* Gusztáv kiadásában, Budapesten is megjelent. Minden kötet önálló és ára 3 korona 60 fillér.

A póttartalék behívása.

(Katonai tanácskozás Bécsben.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, október 23.

Széles gyűrűket vert föl immár az a mozgalom, melyet a póttartalékosoknak tényleges szolgálatra való behívása ellen a fővárosban megindítottak. A javaslat ellenzői minden erejüket összeszedik, hogy érzelmeiknek hangosan kifejezést adjanak s a sérelmes tervet ne engedjék törvényerőre emelkedni. Az így megnyilatkozott közhangulat már is ért el némi sikert, a mennyiben a Bécsben tegnapi tartott katonai szaktanácskozás kilátásba helyezte, hogy a póttartalékosoknak jóval kisebb kontingensét fogják behívni, mint az eredetileg tervezve volt.

Budapesen az egyetemi polgárság ma az új javaslat miatt nagy tüntetést rendezett, melyről alább külön cikkben emlékezünk meg:

(A bizalmas közlések.)

Egy előkelő bécsi lapnak — mint nekünk táviratban jelentik — Budapestről a következőket írják:

A képviselőház véderőbizottsága megszakította tanácskozásait s *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter Bécsbe utazott, a hol részt vett a király elnöklete alatt tartott tanácskozáson. Ezen megjelentek mindazok, akiknek katonai ügyekben döntő szavuk van.

A véderő-bizottság tárgyalásán kitűnt, hogy a póttartalékosok három évre való behívása a nép érdekelt részeiben mozgalmat idézett elő, mely mozgalom befolyással volt a parlamenti körökre is.

A kormány érezte, hogy a javaslat az ellenzéknei heves, s a kormánypártnál is mérsékelt ellenzést fog találni. *Fejérváry* báró, akinek minden párt előtt csorbitatlan tekintélye van és aki élénk szimpatianak örvendhet minden körben, arra érezte magát indítatva, hogy a véderő bizottság tagjainak egy zárt ülésben bizalmas természetű kijelentéseket tegyen, melyek tartalmáról még eddig semmi sem szivárgott ki. Annyi azonban ismeretes, hogy *Fejérváry* báró kijelentései mély benyomást gyakoroltak a bizottságnak ellenzői tagjaira is, a mit az ellenzékiek az ülés további folyamán beismertek.

Ez a benyomás azonban nem lehetett oly tartós, hogy az ellenzékét ellenséges álláspontjáról eltérítse. Még a kormánypárt tagjai között is észlelhető volt ez, ezért történt, hogy a kormánypárt körében kompromisszum eszméje merült föl a törvény megváltoztatása iránt.

Ezt a kompromisszumot *Münnich* Aurél és *Bolgár* Ferenc proponálták, s a változás, melyet maga után vonna az egyezés, az, hogy

a következő két évre 1902. október elsejétől 1906. szeptember 30-ig terjedő időre tényleg csak a legénység hívassák be, mely a felállítandó tarack-ütegek ellátására és a tengeri ütegek felszerelésére éppen elegendő. Ez a kontingens körülbelül kétezer ember volna, míg most az egész póttartalékot, körülbelül huszezer embert, akartak visszatartani.

(Félhivatalos jelentés.)

Egy, a kormányhoz közel álló félhivatalos ma a következő kommunikét adta ki:

Az a mozgalom, melyet Budapesten a póttartalékosok érdekében megindítottak, csak arra alkalmas, hogy elégedetlenséget keltsen talán szélesebb körökben, de komolyabb szimpatiákra nem számíthat ama bizalmas közlések után, a miket Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tett a véderő bizottságban. A bizottság tagjai meg vannak most már győződve arról, hogy a póttartalékosok behívása a véderő szükség-szerű gyarapításának követelménye és hogy a parlament az ország legsürgősebb érdekeit mozdítja elő, ha a póttartalékosokról szóló javaslat elfogadásával hozzájárul a hadsereg fejlesztéséhez.

(A tanácskozás eredménye.)

Budapesti forrás szerint Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter bécsi útja tényleg sikerrel járt, mert sikerült neki a katonai tanácskozásban engedelményeket kivívni. A legfőbb engedelmény a létszám redukciója. Megelégszenek egyelőre azzal a számmal, mely a delegáció által megszavazott költségnek megfelel, vagyis évi 5500 emberrel a tüzérség és 308 emberrel a tengerészet számára, tehát összesen 5800 emberrel, a mi mindenestre jelentékenyen kevesebb, mint az eredetileg kontemplált rengeteg szám. Tekintettel lesznek továbbá azokra, akik a póttartalékba való besorozásuk után megnöveltek és ezeket a behívástól lehetőleg megfogják kimélni.

A javaslatnak elhalasztásába a katonai tanács semmi szín alatt nem ment bele és a további létszámemeléssel sem mondtak le; az erre vonatkozó javaslattal a jövő évi delegációnak fognak előállni.

Fejérváry közvetlen a bécsi tanácskozások befejezte után telefonice érintkezésbe lépett Széll Kálmán miniszterelnökkel, aki még tegnap délután a minisztertanács elé terjesztette a bécsi megállapodásokat. A minisztertanács a bécsi híreket kielégítőnek ítélte és elhatározta, hogy az így módosított javaslathoz most már ragaszkodik, további engedelményekbe bele nem megy és még esetleges obstrukció esetén is helyt áll az ellenzékkel szemben.

A külső formákra vonatkozólag azt határozták, hogy az engedelmények már a véderő-bizottság pénteki ülésében közöltessenek a bizottsággal, még pedig úgy, hogy egy kormánypárti képviselő proponálni fogja a megfelelő módosításokat és a miniszter ezekhez hozzá fog járulni. A mennyiben a véderő-bizottság ilyen módon végezne, már a jövő héten a Ház napirendjére fogják a javaslatot kitűzni.

SPORT.

Zárólövészet a ligetben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

A hervadásnak indult városligetben szombaton és vasárnap puffognak ez évben utoljára az aradi lövészek fegyverei.

A lövész egyesület ugyanis október 25-én és 26-án, szombaton és vasárnapon tartja meg évenként szokásos zárólövészetét, mely némi ünnepélyességgel szokott megtörténni. Az idén Múlek Lajos főlövész-mester fog beszédet mon-

dani, buzdítva a tagokat a nemes sport szorgalmas üzésére.

Hogy a zárólövészet még ünnepélyesebb legyen, az egyesület díjakat tűzött ki a legügyesebb lövészeknek.

Vasárnap délután, künn a ligetben fogják szétosztani az értékes díjakat, melyekre előreláthatólag sok pályázó lesz.

Ugyanakkor, mikor a lövészek bucsuznak a liget árnyas fáitól, záróünnepélyt tart egy szomszédos sport-egyesület, a városligeti tekepálya társaság.

Hangos lesz tehát még egyszer a liget utoljára, hogy azután téli nyugalomba vonuljon.

+ Az Aradi Athletikai Klub választmánya e hó 25-én Szathmáry János alelnök elnöklété alatt több igen fontos tárggyal ülést tartott, a melyben a többiek között az állandó vivóterem s vele kapcsolatos társalgó helyiségek létesítésére hoztak határozatot s a vasárnapi közgyűlés elé terjesztendő alapszabály-módosítási tervezetet, a temesvári football Clubból november 1-re megállapított football mérkőzést s a jövő évi költségvetés megállapítását tárgyalták. Végezetül, ami e fiatal igazán tevékeny egyesületre a legdicséretesebb, a klub tagjai sorába a következőket vették fel: Berzsényi Béla pénzügyi s. titkár, Blaur Gyula pénzügyi titkár, Capelle Adolf máv. mérnök, Chirke Lajos máv. hir. Főthi Nándor tak. pénzt. hiv. a diszkosvetés bajnoka, Gaál József tak. pénzt. hiv., Görömbey István kir. tör. albiró, dr. Horváth Kornél orvos, Hady Antal acsev. hiv., Isztray Géza acsev. hiv. Kalmár Lajos pénzügyi fogalmazó, Kraft Jenő a földmiv. miniszterium hivatalnok, Molitorisz József mérnök, műépítész. Odry Zoltán városi tisztv., Pap Lajos fogorvos, Uray József törv. jegyző, Uray Sándor ref. lelkész. — A vasárnapi közgyűlés után választja meg a klub a vigalmi bizottságot, melynek feladata lenend az idei farsang legfényesebb báljának, az atletikai-bálnak rendezése.

Egyetemi ifjak tüntetése.

(Gyűlés a véderő-javaslat ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 23.

Az egyetemi ifjuságnak a póttartalékosok behívásáról szóló javaslat ellen indított mozgalma mind nagyobb mérvet ölt. A fővárosi közgyűlésnek tegnapi egyhangu határozata erős hatással volt az egyetemi ifjak elhatározására.

Az egyetemen ma egész délelőtt nagy volt az élénkség. Felhívásokat osztottak szét, melyekben felkértek az egyetemi hallgatókat, hogy a Központi-kávéházba ma este egybehívott monstre gyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

Az egyetemi ifjak lelkesedéssel karolták fel az ügyet és hangsúlyozzák, hogy most rajtuk a sor támogatni a polgárságot, mely a véderő vita alkalmával oly készséggel állott melléjük. Az egyetemen azt hiszik, hogy ez a mozgalom hozzá fog járulni ama visszás állapotok megszüntetéséhez, melyeket az egyetemi ifjuság kebelében a felekezeti villongások idéztek fel és a melyek az ifjuság erejét megbénították.

Este nyolc órára volt kitűzve a Központi-kávéházba összehívott gyűlés, melyet megzavart az a körülmény, hogy elfelejtették bejelenteni a rendőrségnek. Ennek következtében azután, mikor vagy négy-száz egyetemi polgár együtt volt, a rendőrség közbelépett. Splényi Odön báró és Laky rendőrfelügyelő a nagyszámu rendőr jelent meg, s Laky felszólította az ifjakat, hogy oszoljanak szét.

Az egyetemi hallgatók erre elhatározták, hogy a Rákosi-féle vivóteremben fogják megtartani gyűlésüket. Nyomban át-

is mentek a közelben lévő Klotild-palotába, melyben a vivóterem van, de azt zárva találták. A palota lépcsőházát elözönlötték az ifjak, mire a palota-felügyelő telefonon értesítette erről a rendőrséget és kérte annak közbelépését.

Laky rendőrfelügyelő felszólítására innen is elvonult az ifjuság. A Váci-utcába térve, a Kossuth-nótát énekelték, s úgy haladtak csoportosan. Itt Lakics Gusztáv hirlapíró, a Független Magyarország munkatársa felajánlotta a gyűlés helyéül lapjának szerkesztőségét. Az ajánlatot az ifjuság örömmel elfogadta, s elindult a szerkesztőségbe. A Váci-utcán végig hangosan élették Dienes Mártont, a Független Magyarország szerkesztőjét.

A szerkesztőségben azután megtartották az értekezletet. Bihari Jenő volt az első szónok. Kivánatosnak mondta, hogy a mozgalom ne csupán szalmaláng legyen, hanem tartsanak ki erősen az elvek mellett, hogy célt érjenek. Próbálják meg először alkotmányos uton a javaslat visszavonását, ha pedig ez nem sikerül, úgy vigyék ügyüket az utcára, mint ahogy az 1886-ban, a véderő-javaslat alkalmával történt. Indítványozta, hogy menesszenek küldöttséget Széll Kálmán miniszterelnökhöz, Fejérváry báró honvédelmi miniszterhez, s ne csak a javaslat módosítását, hanem annak teljes visszavonását kérjék. Menjen küldöttség a függetlenségi párti képviselőkhöz, a fővárosi lapok szerkesztőseihez. A vidéki lapokat pedig kérjék fel levélben, hogy a mozgalom országos jellegű legyen. Járuljanak támogatásért a budapesti egyetem rektorához, s szólítsák fel a vidéki egyetemeket is csatlakozásra.

Az indítványokat lelkesedéssel elfogadták. Ezután Ötvös Leó hirlapíró beszélt, majd pedig bizottságot alakítottak, mely a szükséges teendők vezetésére készenlétben fog állani.

A Független Magyarország szerkesztőségét elhagyva, a Váci-utcában a Kossuth nótát kezdték énekelni. Erre a zajos, de egyébként semmiféle botrányt, vagy zavart nem okozó felvonulást komoly jellegű zavargássá változtatta maga a rendőrség beavatkozásával.

Splényi Odön báró rendőr-felügyelő felszólította az ifjuságot, hogy oszoljon szét. A felszólításnak nem volt eredménye, mire a rendőrség részéről erőszakos közbelépés következett. A rendőrök neki rontottak az ifjaknak, s szétverték őket. Sebesülés szerencsére nem történt.

A rendőrök két egyetemi hallgatót, Vajda Odont és Ehren Károlyt letartóztatták. Erre azután szétoszlott az ifjuság, s csend lett a Váci-utcában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Aradvárosi és megyei orvosok egyesülete. Az országos orvosszövetség aradvárosi fiókja ma délután Parecz Gyula dr. elnöklété alatt ülést tartott, melynek tárgyai az aradvárosi és aradmegyei fiókok egyesülése volt. A megyei fiók ugyanis átírt a városihoz, indítványozva az egyesülést azon indokból, hogy a megyebeli orvosok között nincs akkora érdeklődés a szövetségi ügyek iránt, hogy a működés eredményes lehetne. Az aradvárosi fiók az egyesülés tervét magáévá tette, s elhatározta, hogy együttes ülést tart legközelebb a dolog végleges elintézésére.

Öngyilkos irnok.

(A nevezetes revolver.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23

Öngyilkosság történt ma Aradon, melynek áldozata Klotz Antal, az aradi népfelkelő járásparancsnokság irnoka. Hogy mi vitte a halálba, még hozzátartozói sem tudják. Így a rendőrség a halál oka mellé az ismeretlen szót jegyezhetette fel.

Az öngyilkosság délután fél egy óraker történt Klotznak Csernovics Péter-utca 29. számú lakásán. A házbéliek fegyver durranásra futottak be Klotz szobájába, ott találták az irnokot a diványon hanyatt fekvő, véresen. Jobb kezében revolvert tartott. Mikor berontottak hozzá, már nem élt. A golyó, mely bal mellébe hatolt azonnal megölte.

Telefonon értesítették a rendőrséget, honnan Ötvös Dániel dr. kerületi orvos és Rimánóczy Zs. gmond rendőrtiszt mentek a helyszínre. Konstatálták, hogy a hat milliméteres revolverben három töltény volt, s ezek közül egyet az öngyilkos kilőtt. A golyó bal mellének negyedik és ötödik bordája között furódott a testbe s rögtön halált okozott.

Az öngyilkos semmiféle levelet nem hagyott hátra, s más körülményből sem lehetett tetteinek okára következtetni.

Klotz 39 éves volt, nős, egy gyermek, atyja. Temetése a Csernovics Péter-utca 29. számú házból megy végbe, mert holttestét, családja kívánságára, lakásán hagyták.

A revolver, melylyel agyonlőtte magát, nem most először szerepel öngyilkossági történetben. Néhány héttel ezelőtt két honvéd lötte agyon magát a fegyverrel Új-Aradon. A revolver, mint bűnjel a honvéd gyalogsági laktanyába került, s onnan vitte haza Klotz, hogy kioltsa vele életét.

MULATSÁGOK.

(=) Alakuló ünnepély. Az aradi cipész és csizmadia szakszervelet f. évi október hó 26. án a „Három Nyolcas“ vendéglő összes termeiben, dal, szavalat és nemzetközi világpostával egybekötött tiz éves alakuló ünnepélyt rendez.

Sima Ferencné a királynál.

(Hegyi páter kalauzálása alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Hegyi Antal, a hírhedt csongrádi plébános ismét oly dolgot művelt, amelyről szívtében beszélnek. Az érdekes férfi kemény fába ütötte ezúttal a fejszéjét. A magyar királynál a maga és Sima Ferencné számára kihallgatást akar eszközölni. Simáné az önkéntes amerikai számkivetésben lévő férje, Hegyi páter pedig a maga részére akar kegyelmet kérni a bírói hatalom legfőbb birtokosától.

Ismeretes, hogy Sima Ferenc többszörösen összeütközött a büntető törvénykönyvvel. A törvényszék hét esetben helyezte vád alá a szentesi demagógot, az egykor hangos képviselőt. Hegyi Antalt legutóbb három havi államfogházra ítélte a szegedi törvényszék, izgatások miatt. A páternek november 5-én kell bevonulnia az államfogházba.

Hegyi páter, aki gazdag javadalmazású plébániáján a földi lét minden javában daskalkodik, nem szeretne hosszabb időre megválni a kellémes parókiától. Különbösen is képviselőjelöltnek óhajt föllépni az új csongrádi választáson s ha becsuknák, könnyen lehet, hogy időközben nélküle esnek meg a választás.

Sima Ferencné és Hegyi Antal három nap előtt utazott Bécsbe, ahol Kármán Mór dr. magyar származású osztrák ügyvédet keresték föl,

kit arra kértek, eszközöljön ki számukra audienciát a Burgban. A két magyar kérvényező eddig nem juthatott a király színe elé, mert a főség jelenleg Mödlingben tartózkodik, de a napokban az általános kihallgatás alkalmával az osztrák alattvalókkal együtt talán Hegyi és Simáné is a király elé járulhat.

A volt szentesi képviselő felesége arra fogja kérni a királyt, hogy férje ügyeiben pertörlesztést rendeljen el. Simáné a következő menteségeket hozta föl férje érdekében.

Szerinte férjét politikai ellenfelei sodorták az anyagi tönk szélére s oly kényszert alkalmaztak ellene, melynek nyomasztó hatása alatt emberi lehetetlenség volt a törvények egyik-másik szakaszával nem ütközni. Simáné arra kéri a királyt, vizsgálta meg férje ügyét s ki fog derülni, hogy jellembe vágó dolgot nem követett el. El fogja panaszkodni a királynál, hogy férje az állítólagos politikai üldözések elől Amerikában keresett menedéket, elszakadva hitvesétől, gyermekeitől és munkásságától. A Sima-család azóta szétszóródott. Simánét s egyik leányát Hegyi Antal látja el mindennapi kenyérrel. Hegyi plébános a kisebbik Sima-fiút a csongrádi zsidó-iskolába járattja. Sima legidősebb fia: László, megszakítva jogi pályáját, szentesen hírlapíróskodik. A középső fiú pedig a fővárosban bajoskodik az étellel.

Simáné erősen reméli, hogy a király kegyelme visszaadja férjét s újra fölépül a családi tűzhely.

Hegyi Antal is azt mondja, hogy politikai küzdelmek áldozata. Érdekes, hogy a páter nézete szerint ő felsége szívesebben hallgatja meg alattvalóit Bécsben, mint itthon. A csongrádi páter merész képzeletének egyik rakétája ez a gondolat is.

HIREK.

Korhelyek alkonya.

— A kormány a lumpok ellen. —

Arad, október 23.

Érdekes és végeredményében jelentős törvényjavaslatot nyújtott be a kormány a képviselőház mai ülésén. Arról van szó, hogy a korcsmákban való ivást megrendszabályozzák.

Első és legfontosabb amaz intézkedés, hogy a szeszes italok kiméréséből eredő követelések nem perelhetők, ha az adós a tartozás keletkezése idején hasonló eredetű tartozást ki nem egyenlített. Ez az intézkedés azonban nem vonatkozatható oly vendégekre, akik valamely fogadóban be vannak szállásolva, valamint oly követelésekre sem, melyek szeszes italoknak újra kimérés céljára való eladásából származnak.

A törvényjavaslat kizárja azt, hogy az italmérésből származó követelések másnemű követelések kiegyenlítésére legyenek használhatók. Eszerint a kefékötő „cech“-őnek törlesztésre — kefékkel nem fizethet.

A törvényjavaslat meglehetősen szigorú büntető intézkedéseket tartalmaz. Hat hónapig terjedhető súlyos börtönnel és ezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtja kihágás címén azokat, akik valamely büntetendő cselekményt részegségükben követnek el. Magáért a büntetendő cselekményért persze külön büntetés jár. Szigorúan torolja meg a törvényjavaslat azt a pusztá tény is, ha valakit nyilvános helyen félv alatt többször részegen találunk, valamint azokat is megbüntetik, akik nyilván részeg embereknek és kiskorúaknak szeszes italokat szolgáltatnak ki.

Még más hasonló üdvös intézkedéseket is tartalmaz a javaslat, melynek csak az a hi-

bája, hogy — Ausztriában nyújtották be és nem pedig nálunk, ahol szintén szükség lehetne hasonló törvényre.

A poéta és hadnagy ur.

— Egy botrány előzményei. —

Arad, október 23.

Mai lapunkban egy Veszprémben történt csunya botrány hírét közöltük. El volt mondva a hírben, hogy egy honvédhadnagy inzultált egy hírlapírót. Kettőn udvaroltak egy hölgynek: Pokomándy Gergely honvédhadnagy és Balassa Sándor, a „Veszprémi Ujság“ című napilap szerkesztője. Hogy ki volt a szerencsésebb vetélytárs, arról hallgat a krónika, de bizonyosnak látszik, hogy az újságíró nem lehetett megelégedve az udvariása eredményével, mert az alábbi mélabus és célzatos versikét írta a lapjába:

Mi hárman.

Ketten szeretjük önt kisasszony:
Egy csinos hadnagy ur, meg én.
Szegény versíró vagyok én csak,
S a tiszt ur kedves, vig legény.
Az hát világos, hogy ő neki
Több a reménye, mint nekem
Csak sarkantyuját pengeti ő,
En meg a lantom pengetem.

Gallérján hordja csillagát ő,
Szívembe rejtve hordom én.
Az ő világa a valóság,
Az én világom a remény.
En fuvom bus notámat egyre,
Ő nem dalol. Elég neki
Ha önre nézve egy szót se szól,
Csak sarkantyuját pengeti.

A versike nagy feltűnést keltett Veszprémben. Mindenki tudta, hogy kik azok a „mi hárman“. A kisasszony boldog volt, hogy megénekelték, ám hősi baragra lobbant a honvédhadnagy, berohant a szerkesztőségbe s lovaglópalcájával megütötte Balassát. Óriási botrány támadt, a félváros összeszaladt.

Az inzultált költő feljelentette Pokomándyt az ezredparancsnokságnál, amely elrendelte ellene a vizsgálatot. Számos lovagias affér van keletkezésben.

Egy ma éjjel érkezett táviratunk azt jelenti, hogy a Balassa-Pokomándy afférban a honvédelmi miniszter sürgönyileg szigorú vizsgálatot rendelt el.

Balassa — mint Veszprémből táviratozzák — mai lapjában erős hangon megtámadta a honvédhadnagyot, aki erre őt provokáltatta. Az újságíró-poéta megtagadta az elégtételadást azzal az indokolással, hogy Pokomándy őt közbotrányt okozva és éppen nem lovagiasan támadta meg a szerkesztőségben, lovagiaskodásnak tehát helye nincs. A kínos affér további fejleményei elé nagy érdeklődéssel néz Veszprém egész közönsége.

— Az aradi pénzügyigazgató. Szokatlan esemény történt meg az aradi pénzügyigazgatói állás betöltésével kapcsolatban, olyan, ami csak különös esetekben s csak kisebb jelentőségű kinevezéseknél szokott megtörténni. Az Aradi Közlöny megírta keddi számában, hogy Farkas György pécsi pénzügyigazgatónak az aradi pénzügyigazgatóság élére leendő áthelyezése már befejezett tény. A hivatalos lapban ugyan mindaddig nem publikálták a kinevezést tartalmazó legfelsőbb kéziratot, megjelent azonban ott ma egy másik kinevezés, mely Farkas Györgynek eddig még nem publikált áthelyezésével megüresedendő pécsi pénzügyigazgatói állást tölti be, még pedig dr. Bajsa István pénzügyi ta-

nácsos, székesfővárosi adófelügyelő-helyettes-sel, aki egyuttal a királyi tanácsosi címet is megkapta. Itt hát az a furcsa eset áll elő, hogy a gyermek születése megelőzte az anya születését: Farkas György áthelyezése hivatalosan még meg sem történt, utódját azonban már kinevezték a pécsi pénzügyigazgatói székbe.

— **Nem vagyunk urlovasok!** A kidobott Dobó esetét mindenféle formában mentőgetni igyekeznek az *urlovasok* helybeli újságja; s ezzel kapcsolatban néhány keserves szót ejt a város ezer koronás díjáról is.

Ez utóbbira vonatkozólag lenne néhány megjegyzésünk.

Arad városának van hét elszánt, derék tüzoltója, kik éjjel-nappal készen állanak megvédelmezni testi épségük, sőt nem egyszer életük kockáztatásával is, a polgárság vagyonát. Ez a nyoruságosan fizetett, munkás kis csapat kérelmet intézett a városhoz, hogy némi csekély lakbérilletménytel tegyék lehetővé nekik a megélhetést. Az összeg, amelyet kértek, kitenne mind a hét embernél együttvéve *hatszázötvenkilenc koronát*. A város azonban, nehéz gazdasági helyzetére való hivatkozással, kénytelen volt a tüzoltók kérelmét megtagadni.

A lóverseny nem életszükséglete Arad közönségének; ha örök álomra pihenne, senki sem keresné nyomát: — és a közterhek alatt selymődő, pótladók között igornyedező, eladósodott Arad városa mégis ezer koronát adott évente a lóversenyek támogatására.

Hát hol itt az igazság?

Mert igaz ugyan, hogy mi nem a „*Jockey-Club für Oesterreich*” nevű osztrák egyesületszabályai, hanem a magunk józan magyar esze szerint szoktunk gondolkodni, de meggyőződésünk, hogy egy véleményen van velünk e város minden polgára, mikor a lelkes, derék tüzoltók nyomorának enyhítését százszor előbbre valónak tartjuk, a két napos aradi meeting minden cifraságánál. Még akkor is, ha ez az *urlovasok* újságjának nem tetszik.

— **Királyunk vendége.** Bécsből táviratozzák, hogy királyunk ma háromnegyed óráig tartó látogatást tett a Bécsben időző görög királynál. Szombaton a görög király tiszteletére udvari ebéd lesz.

— **A novemberi előléptetések.** Mint katonai körökből értesülünk, az *aradi* helyőrségre nézve a novemberi előléptetés az idén nagyon közepes eredményű lesz. Nevezetesebb előléptetések ez idő szerint nem is várhatók. Néhány kapitányi, főhadnagy és hadnagyi kinevezésből fog az egész állani. A katonai hivatalos lapok vasárnaphoz egy hétre hozzák az előléptetések sorozatát az ezredeket azonban már előbb sürgönyileg értesítik. A volt önkénteseknek hadapródokká és hadnagyokká leendő kinevezése csak karácsonyra történik meg.

— **Az állami tisztviselők fizetésemelésé.** Budapestről jelenti tudósítónk: *Lukács* László pénzügyminiszternek a képviselőházban tegnap előadott exozéja nagy örömet hozott az állami tisztviselőknek. A várva várt megvalósulása ez ama reményeknek, a miket az állami tisztviselők méltán fűztek a kormány mielőbbi elhatározásához. Igaz ugyan, hogy a fizetésemelés csak fokozatos és évenként három millió korona az emelésre szánt összeg, de ez azonban nem állandó summa, mert értesülésünk szerint a kormány főtörökvése, hogy a pénzügyi viszonyokhoz képest a *dotációt mindinkább emelje* és mielőbb megkapják a tisztviselők a fizetés-emelést az egész vonalon tíz-tizenöt év alatt maximum ugyanolyan fizetése lesz minden magyar állami tisztviselőnek, mint Ausztriában, a hol tudvalevőleg jóval előnyösebbek a tisztviselők anyagi viszonyai, mint a mieinké. Érte-

sülésünk szerint az állami tisztviselők között mozgalom fog megindulni az iránt, hogy a kormánynak köszönetet mondjanak ama intenciókért, a miket a tisztviselők fizetésemelésé ügyében tanusított és a melyekről a pénzügyminiszter tegnapi beszédében számot adott. A mozgalomnak az is célja volna, hogy a tisztviselők bizonyoságot adjanak arról, hogy a midőn a fizetésemelés iránti mozgalmukat megindították, nem a kormány iránti bizalmatlanság vezette őket, hanem tisztán az a cél, hogy nyomoruságos helyzetükön javítsanak.

— **A német császár a pápánál.** *Rómából* táviratozzák, hogy *II. Vilmos* német császár a jövő évben a pápa uralkodói jubileumára Rómába érkezik. A császárt a Quirinálból ötven porosz gárdista fogja a Vatikánba kísélni.

— **Nyugdíjazások a városnál.** Aradváros nyugdíjbizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen több nyugdíj-ügy került tárgyalásra. *Schauer* Ádám vámfelügyelő nyugdíjaztatását kéri. A kérelmet a közgyűlés elé terjesztik, mely majd a szokásos orvosi vizsgálat alá veteti a vámfelügyelőt. *Tagányi* Gusztávné tanítónőnek november 1-től való nyugdíjaztatását javaslatba hozták. *Baki* Ferenc ejektor-felügyelő nyugdíjjogosultságért folyamodik. A bizottság a felvételt kilátásba helyezte, ha a kérelmező igazolja, hogy negyvenötödik évét nem töltötte be. Egyben kimondták, hogy a jövőben ezt az állást nyugdíjjogosultsággal kötik egybe. Mint értesülünk, a nyugdíjbizottság legközelebbi ülésén *Preisinger* József elemi iskolai igazgató nyugdíjaztatás iránti kérelmét tárgyalják.

— **Uj honpolgár.** *Unger* Mór aradi zenekonzervatóriumi igazgatót a belügyminiszter felvette az állampolgári kötelekbe. *Unger* a napokban teszi le a polgármester előtt az állampolgári esküt.

— **Gyűlés a munkás-pénztár érdekében.** Az országos gazdasági munkás- és cselédségély-pénztár intézményének ismertetése és a segély-pénztár érdekében kifejtendő egységes és folytonos akció módjának megállapítása végett *október hó 27-ikén*, hétfőn délután 4 órakor a vármegyeház nagy gyűlés-termében *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt értekezlet lesz, a melyre minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Beretvás Endre halála.** *Beretvás* Endre holttestét a törvényszéki orvostani intézetből tegnap este az *Entreprise* diszfurgénján kiszállították a kerepesi úti temető halottas házába, ahol előzőleg már felállították a ravatalt. A holttestet, melynek arca alig változott, fekete szalon ruhába öltöztették és betették görög antik stílusú szarkofágba. A ravatalos termet délszaki növényekből egész kertté alakították át. A ravatal körül kandelaberek és gyertyák vannak felállítva, a melyeknek fénye némileg enyhíti a gyászleppellel bevont csarnok ridegségét. A koporsót az özvegy gyönyörű virágkoszorúja díszíti. A gyászszertartás délután 8 órakor volt, amelyet *Pap* Károly református lelkész végzett. Megáldás után a halott a ravatalon maradt. Ejszaka az *entreprise* emberei becsomagolták a holttestet, azután kivitték a keleti pályaudvarra, ahonnan holnap reggel külön vonaton *Süly-Sápra* viszik. A halottat itt már hat fogatú diszhalottas szekér várja. A külön vonattal utazó gyászoló közönség innen kíséri át a halottat *Tó-Almásra* ahol délután 2 órakor helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

— **Krüger emlékiratai.** A londoni *Times* — mint nekünk táviratozzák — mai számában kivonatokat közöl *Krüger* volt transzváli elnök emlékirataiból. Ezekben elmondja *Krüger*, hogyan szerzett magának és népének a fenevadakkal és vad néptörzsekkel folytatott hosszú küzdelmek árán hazát s mikép biztosította ezt azzal, hogy a benszülőttek egyenlenségét okosan a bur nép javára fordította. Elmondja az emlékirat, hogyan lőtt *Krüger* tizennégy éves

korában oroszánt s hogyan került vigyázatlanságból egy orrszarvu alá, melyet aztán alulról agyonlőtt. Majd az 1836-ban és 1852-ben folytatott harcok vannak leírva. A *Times* mai számát valósággal elkapkodták, annyira érdeklődnek a londoniak *Krüger* emlékiratai iránt, melyet a nagy világlap folytatólag kivonatokban fog közölni.

— **Stefánia pöre atyja ellen.** Egy angol lap közlése nyomán bejárta az egész európai sajtót — egy fönnbibi cikkünkben mi is körülményesen megemlékezünk róla — hogy *Lónyay* Elemérné grófné pört szándékozik indítani atyja, a belga király ellen azért, mert anyai örökrészének kiadását megtagadta. A *P. Lloyd* ma este táviratot kapott *Bodrog-Olasziból* *Lónyay* gróftól, amelyben kijelenti a gróf, hogy az angol lap hire *légből kapott*, mert *Stefánia* kir. hercegnő egyáltalán nem gondol az atyja ellen indítandó pörre.

— **A szász király Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy *György* szász király november elején Bécsbe érkezik és a király vendége lesz. A szász király azért jön, hogy kormányra lépése óta királyunknál megtegye első látogatását. Tudvalevő dolog, hogy az elhunyt *Albert* királyt, a most uralkodó *György* király bátyját, a barátság szoros kötelékei fűzték *Ferenc József* királyhoz.

— **A klérus nyilatkozata.** *Temesvárról* táviratozza tudósítónk: A csanádi püspöki egyházmegye papjai ellen az utóbbi időben számos névtelen támadás történt, főleg azóta, mióta *Dessewffy* Sándor megyés püspök legutóbbi pásztorlevelét közönségre tette. Az egyházmegyei esperesek és az egyes esperesi kerületek ma nyilatkozatot bocsátottak ki, a melyben tiltakoznak e vádak ellen. Kijelentik, hogy egyházi és hazafias köteleik teljesítésében nem engedik magukat visszariasztatni s törhetlenül ragaszkodnak a megyés püspökhöz, ki egész szívvel-lellekkel ápolja a békét s nem tett különbséget magyar és nem magyar pap között.

— **A megyei tisztviselők lakáspénze.** A megyei számvevőségeknek, a házi és gyámpénztáraknak ezidén történő államosítása folytán a vármegyei tisztviselők lakáspénzének emelésére 278,758 koronával többet irányoz elő a költségvetésben a belügyminiszterium. Amiben azonban ezuttal csak a drágább életviszonyok közt élő vármegyei központokban alkalmazottak részesülnek.

— **Az aradi leánygimnázium megnyitása.** A leányokat gimnáziumra előkészítő latintanfolyam tulajdonképpen ma tartotta ünnepélyes megnyitóját, melyen a szülők is nagyszámban voltak. A jelentkezők szépszáma örvendetes bizonyítéka annak, hogy sokan értették meg a tanfolyam célját s az ebből kialakuló leánygimnázium irányát. Megértették azt, hogy sem versengés, sem anyagi érdek nem vezeti ez új leánynevelés intézőit. Ők nem akarják a különböző iskolák tanulóit átcsalogatni, csak ezen iskolák végeztével, vagy ha éppen úgy tetszik, előbb is, a gimnáziumba való átlépésre képesíteni. A jövőendő leánygimnázium latin óráin tovább folytatódik a tanfolyam sine irat studio, természetesen olyan időben, a mikor más intézetbeliek is ráérnek. A tanrend most már véglegesen meg van állapítva: hétfőn 2—4 ig latin és különbözeti tárgyak a végzetek részére; szerdán 2—8-ig I. osztálytól végig, 3—4-ig III. osztálytól végig; csütörtökön 2—8-ig I. osztálytól végig (II. és III. kivételével), 3—4-ig III. osztálytól végig; szombaton 2—8 ig u. az, ami hétfőn, 3—4-ig I-től végig (IV. s a végzetek kivételével) A IV. osztályosoknak s a végzeteknek megengedik, hogy az összes órákon részt vehessenek, a többiek azonban kizárva.

— **Halálos végű párbaj** A párbajozás középkori szokásának ismét van áldozata. Kálnokon, mint onnan jelentik, a minap halálos végű pisztolybárba volt, amelyet *Havran* Lajos községi aljegyző és *Bilek* Gusztáv községi tanító vított a legszigorubb feltételek mellett. *Havran*

golyója Bilek mellébe furdott aki ennek következtében pár órai kínlás után meghalt. Az eset részletei a következők: a mult augusztusban tanítónválasztás volt s ekkor Turi Ilnát választották meg tanítónéknak. A csinos fiatal leány csakhamar megtetszett Havrannak is, meg Bileknek is. Minthogy a tanítónő egyforma szivességgel fogadta mind a két fiatal ember udvarlását, Bilek megkérte a leány kezét, aki beleegyezett a tervezett házasságba. A mikor Havran megtudta a dolgot, elkeseredésében csunya pletykákat indított a tanító meg a tanítónő ellen is. Bileknek tudomására jutott a dolog s ezért a mult héten kérdőre vonta Havrant, akit azután az utcán megkorbácsolt. Ez volt a párbaj oka. Vasárnap délután a szunyogerdőben folyt le a szerencsétlen kimeneteleü párbaj. Vontcsövü pisztolyokkal tizenöt lépésnyi távolságról löttek a felek egymásra. Egyszerre lött mind a kettő s az első lövés után Bilek megtántorodott és elesett. A segédek és a párbajnál jelen volt Grünvad Lajos községi orvos odafutottak és megállapították, hogy Bileknek a mellén furdott be a golyó. Rögtön kocsiért küldtek a faluba, mire azonban a kocsi megérkezett, Bilek kiszendvedett. Havran még aznap eltávozott a községből és maga jelentkezett a csendőrségnél.

— **Tanulók kirándulása.** Az ujszentannai állami polgári fiu-iskola 37 tanulója f. hó 21-én Szabó Béla igazgató és Bérczy Lajos tanár vezetésével kirándulásra ment Menyházára s megtekintették a szép fekvésű fürdőhelyet és a vasolvasztót. A kirándulók 7 óra körül tértek vissza.

— **Szétugrasztott sütő-gyűlés.** Temesvárott a sütő segédek szocialista agitatorok befolyása alatt ma értekezletet akartak tartani, melyre megjelent a budapesti sütő-segédek szakegyletének kiküldöttje, Tatár Dénes is. A szocialis érzelmű péklegények a gyűlést nem jelentették be a hatóságnál s így történt — mint egy táviratunk elmondja — hogy a rendőrség az egész kongresszust szétugratta.

— **Halálozás.** A gyulai ügyvédi kar egyik leghetesegebb, legnépszerűbb fiatal tagját vesztette el. Elhunyt ugyanis Frankó László dr. ügyvéd, ki ezen foglalkozás mellett jótollu író is volt. Temetése általános, nagy részvét mellett folyt le.

— **Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter Füzesséry Kálmán makói lakosnak, a szárazéri ármentesítő és belviz-levezető társulat igazgatójának a magyar kir. államvasutak Nagy-Kőrös állomásától Kőcér és Új-Kécske községek érintésével O-Kécskéig, valamint ezen vonal folytatásaként O-Kécskétől a Tisza folyam jobb partjáiig vezető szabványos nyomtávu gőzmozdonyu helyi érdekű vasútvonalra az 1897. évi augusztus hó 3-én kiadott és legutóbb mult évi szeptember 2-án meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

— **Éljen Kossuth Wilcox.** Ez a neve egy clevelandi ügyvédnek, még pedig úgy, hogy Wilcox a vezetékneve, Éljen Kossuth pedig a keresztnéve. Hogy ilyen nevet visel, az visszavezet Kossuth Lajos amerikai diadalutjának idejéhez, mikor a magyar szabadság hőse az Egyesült-Államok népét is elragadta lángoló ékesszólásával. Ekkor történt, hogy egy Wilcox nevű clevelandi polgár a nagy Kossuth iránt érzett rajongásában újszülött gyermekének az „Éljen Kossuth“ nevet adta, bizonyára abban a hiszemben, hogy az Éljen is név. Ebben a gondolatban tévedett, de a szándéka — és ez a fő — jó és lelkes volt.

— **Dobás égő lámpával.** Kölnből táviratozzák, hogy Ludenscheidben egy munkás szóváltás közben 21 éves fiának égő lámpát hajított az arcába. A szerencsétlen akkora égési sebeket szenvedett, hogy óriási kínok között meghalt. A segítségül szaladó anya, valamint a szerencsétlen öccsének ruhái tüzet fogtak, szintugy a brutális atyáé. Mind a három ha-

talmas sebekkel borítva, a kórházba került. Az öreg nő már megvakult.

— **A marólug halottja.** Winterkorn Péterné több nap előtt marólugot ivott, s belső sérüléseibe most belehalt. Temetése, melyen nagy résztvevő közönség jelent meg, ma délután ment végbe a köz-kórházból. A gyászszertartást Székely Polikárp róm. kath. lelkész végezte.

— **Késői szerelem.** Feltűnést keltő letartóztatás történt — mint levelezőnk írja — Tompa községben. Floris Jánosné, egy vagyonos parasztagazdának a feleségét tartóztatták le a csendőrök mérgezés miatt. Floris Jánosné, aki már meghaladta az ötven évet, beleszeretett a kocsisába, Borbolya Pálba, kivel bensőbb viszonyt folytatott. A dologról tudott a férj és a falu népe is, mert a kocsi, aki csak azért viszonozta a szerelmet, hogy az öreg asszonyt zsarolhassa, nem csinált utkot a dologból. A férj, akit már évek óta ágyhoz szegezett a betegség, nem tehetett semmit, az asszony volt az ur a háznál s az történt, a mit ő akart. Végre is a szerelmes vén asszony veje és a leánya léptek közbe, hogy anyjukat elválasszák a kocsiától. Megegyeztek Borbolya Pál kocsisal, hogy adnak neki kétszáz forintot, csak hagyja ott a szolgálatot és költözzék el a faluból. Borbolya, a ki már unta az asszonyt, elfogadta az ajánlatot és vasárnap akart távozni helyéről, hol majdnem három évet töltött. Hiába rimázkodott az öregasszony, a legény csomagolt és nem akart maradni. Szombaton este Florisné vacsorát csinált a távozni akaró legénynek, még bort is hozatott neki, a melybe azonban kifőzött leánderlevelek levét vegyítette. Másnap reggel a kocsiat halva találták az istállóban s az előhívott orvos megállapította, hogy a legényt megmérgezték. A gyanu Florisnéra esett, a ki hosszas vallatás után beismerte, hogy azért ölte meg a legényt, hogy ha már az övé nem lehet, hát másé se legyen. Az asszonyt letartóztatták.

— **Egy szökött katona balesete.** Németh Imre hetesi születésű 20. honvédgyalogezredbeli ujoncot ugyancsak utólérte a végzet. Németh a minap megszökött ezredétől, de lelkiismeretének furdalása nem hagyta szülőföldjén nyugodni. Vasárnap délután bűnbánólag vissza akart térni ezredéhez. Azonban akkor érkezett a bucsu-szent-lászlói indóházhoz, midőn a vonat már elindult. A szökevény felugrott a kocsi lépcsőjére, de oly szerencsétlenül, hogy onnan leesett és egyik lábát a vonat szétronsolta. Németh bámulatos akaraterővel saját maga vágta le késével a lelógó husrészeket, a bakancsban levő láb részét zsebébe tette és térdén csuszva vánszorgott tovább, míg eszmélete el nem hagyta. Így állapotban találták meg és szállították haza. Tegnap műtétet végeztek rajta. Magát nem engedte elaltatni és egy arcizma sem mozdult meg a fájdalomtól. Mi vihette ezt az erős természettel és akaraterővel bíró embert arra, hogy megszökjön? Erre csak a kaszárnya négy fala adhatna felvilágosítást, ez azonban nagyon jó titoktartó.

— **Vörös bányász sztrájk.** Dunkerque-ből táviratozzák: Tegnap délután a sztrájkolók összetűztek a rendőrséggel. Négy rendőrhivatalnok és egy rendőrbiztos megsebesült. A sztrájkolók néhány boltot kifosztottak, mire a kereskedők bezárták boltjaikat. Este a sztrájkolók a kikötőbe mentek és ott elakarták vágni a szénnel megrakott angol gőzösök köteleit és felgyújtották vászonsomagokat és nagy mennyiségű nitrátot. A katonaság visszaszorította a tüntetőket. A sztrájkolók több kocsi és órházikót a tengerbe dobtak és bevették egy szerkesztőség ablakait. Valdeorras-ból (Orense tartomány) azt táviratozzák, hogy a lakosság ellen szegült az octroy beszédésének és megtámadta a csendőröket, a kik erre a tömeg közé löttek és egy embert megöltek, egyet pedig megsebesítettek. Két csendőr is megsebesült.

— **Az ujoncok kinzója.** Temesvárról táviratozzák, hogy ott ma Povolny Adolf őrmester agyonlőtte magát. Povolny rendkívül brutálisan bánt a most bevonult ujonccokkal, a kik panaszt tet-

tek ellene. Félt, hogy szigorúan meg fogják büntetni s ez elől menekült a halálba.

— **Munkásgyűlés.** Vasárnap, e hó 26-án délelőtt 11 órakor népgyűlést rendez Gáiban, a katolikus templom előtti téren a Munkásvezér című aradi munkás lap vezetősége. A népgyűlés tárgyai ezek: 1. A munkás-kamarák. 2. A helyzet. 3. A Munkásvezér.

— **Ki volt Rózsa Sándor?** A népoktatás mai rendszerére rendkívül jellemző az alábbi kis apróság, amelyet egyik kolozsvári ujság közöl. Az ereklyemúzeum történelmi kiállítását egy csomó iparos tanonc látogatta vasárnap. A múzeum egyik alkalmazottja, aki a termekben vezette a nebulókat, a következő kérdéssel fordult hozzájuk:

— Tudjátok-e ki volt Damjanich?

— Nem tudjuk.

— Tudjátok-e ki volt Nagy Sándor?

— Nem tudjuk, — volt az általános felelet.

— Hát azt tudjátok-e, hogy ki volt Rózsa Sándor?

— Tudjuk, — zengte valamennyi fiu.

— **Lenbach beteg.** A németek legnagyobb elő festője, akit barátságával a császár is kitüntetett s akit ma az összes portréfestők legnagyobbjának tartanak, az utóbbi napokban súlyosan megbetegedett. Néhány nap előtt a művész rendes szokása szerint a müncheni „Alotria“ művészegyesületben töltötte az estét s még szívesen beszélgetett ott Lajos bajor herceggel is, a mikor hirtelen rosszul lett s ájultan esett össze. Münchencen arról beszélnek, hogy szélhűdés érte a mestert. De néhány napi abszolút nyugalom némiképen ismét helyrehozta az egészséget, úgy, hogy ma már elhagyhatta pár órára az ágyat.

— **A papok és az ifjuság.** Párisból jelentik, hogy Brisson képviselő a francia kamarához törvényjavaslatot nyújtott be a magántanulás ügyében. Az indítvány főleg a klerusnak az ifjuság kiképzésében való részvétele ellen irányul. Azt javasolja, hogy minden magániskola, melyben szerzetesi vagy világi pap, tanító, vagy igazgató gyanánt működik, zárassék be s csak világi tanítóknak legyen joguk a tanításra. Hogy a törvény kijátszása lehetetlen legyen, olyan egyének, kik korábban papok voltak, vagy a kis kongregációs intézetekben nyerték kiképzésüket, szintén zárassanak ki a tanítás jogából. A klerikális körök most utalni fognak arra, hogy a törvényjavaslat szerint maga Combes miniszterelnök, aki tudvalevőleg papi rendhez tartozik, szintén ki lesz zárva a magántanításból. A miniszterelnöknek különben aligha lehet igen ambíciója.

— **Népitélet.** Petrovoszellő délvídeki községben valóságos népitélet volt hétfőn éjjel. Két gonosztevő ellen fordult a nép dühe, kik hónapok óta rettegésben tartották a község lakosait. Mint tudósítónk írja, Prolics Milán és Vukosevics Száva évekig ültek a fegyházban betörésekért. A nyáron azonban mind a kettő kiszabadult s azóta nem volt olyan hét, hogy a faluban vagy a környéken betörés nem lett volna. A két fegyházviselt ember együtt dolgozott, de oly ügyesen, hogy lehetetlenség volt őket rajtakapni. A csendőrség is gyanakodott rájuk, de dacára a többszöri házkutatásnak, gyanus tárgyat nem találtak náluk. Pedig ez a két betörő jól élt és nem dolgozott. Hétfőn éjjel azonban utólérte őket végzetük. Ejjéltájban a falu végén Szekulics Arzen éjjeli őrsertésszívást hálott. A sötétben észrevette, hogy Prolics és Vukosevics az árokban egy sertes leszurásával voltak elfoglalva. Szekulics felkötött néhány gazdát, köztük Pihál Jánost is, a kitől éppen a kővér sertést lopták. A betörőket munkájukban lepték meg, de Vukosevicsnek sikerült elmenekülni, ellenben Prolicsot lefoglák. Pihál, a mint a felhasított sertésben a sajátjára ismert, dühében elkiáltotta magát, hogy akasszák fel a zsványt. Az indítványt elfogadták és Prolicsnak hurkot vetettek a nyakába abból a kötélből, a melylyel a sertést kivonszolta s azután felkötötték egy fára. Reggel még ott lógott Prolics a fán s a községi bíró vágatta le. A csendőrség azonban másnap letartóztatta mindazokat, kik a külö-

nős akasztásnál részt vettek. A betörő pajtása elmenekült a faluból még azon éjjel s eddig nem is tudták felta'álni.

— **Hivatali sikkasztások Szlavóniában.** Eszék-ről távirják, hogy *Komeszarovics* Pero gunyai községi jegyzőt nagyobb hivatali visszaélések miatt felfüggesztették hivatalától. *Antonijevics* Dusán mitrovicai községi végrehajtó nagyobb összegű hivatalos pénzek elsikkasztása után megszökött.

— **Őrült az utcán.** Budapestről jelenti tu dósítónk: Ma reggel nagy riadalmat keített a soroksári-úti villamos végállomáson egy szerencsétlen, elméjében megháborodott ember. Az utca közepén leszaggatta magáról a ruháit, teljesen levezkőzött és úgy Ádám-kosztümben neki ment minden járóelőnek és ölelgette. A szerencsétlenhez a mentőket hívták, a kik főkapitányságra vitték az őrültet. Itt azt mondták, hogy *Deutsch* Adolf a neve 50 esztendő cipész és a Dembinck-utcában lakik. Valahonnan ruhát kerítettek a számára és bevitték a lipótnezei tébolydába.

— **Betyárvilág Olaszországban.** Csak nem régebén fejezte be a római bíróság azt a monstré-pört, amely Mussolino nevét, mint a modern olasz rabló-romantika dojenjét, ismertté tette az egész világon. Most ismét ilyen pörre van kilátás. Rómából írják, hogy *Ballantini*, a csendőrség parancsnokát kiküldték egy expedicióval Sziciliába, keritené kézre az ott garázdálkodó brigantikát. Valami *Varsalona* nevű bandita a fejük, egy jó családból származott, de teljesen elzüllött individuum, aki, miután gyilkosságot követett el Cammaratában, belevetette magát a hegyek közé s fegyveres cimboráival valóságos hadjáratokat rendez a sziciliai falvak ellen. Ballantini ötven lovas katonával indult el az expedícióra, amely azonban nagyon kétes sikerűnek ígérkezik.

— **Porter Vilmos** Nagy Aruháza a Szabadságtéren a legolcsóbb bevásárlási forrás. Megjöttek az összes téli áruk rengeteg választékban.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Érdekes a mai számunk** hirdetési rovatában található „Szerencse értesítő”, amelyet id. Heckscher Sámuel hamburgi bankcég tulajdonosa tesz köze. Nevezett cég pontossága és a nyeremények kifizetése körül tapasztalt diszkrétója folytán olyan jó hírnévre tett szert, hogy a közönség figyelmébe ajánljuk mai hirdetését.

Levelek az Olimpusról.

(A szerb király és az újságírók.)

Arad, október 23.

Sándor király a múlt szombaton a konakban tartott értekezleten, melyen az új kabinet megalakításáról tanácskoztak, tudvalevőleg hevesen kikelt a sajtó, nevezetesen a szerb ellenzéki sajtó ellen. Szólt ez a kifakadás első sorban az értekezleten jelen volt szabadelvűpárti vezérembereknek, mert a szabadelvűpárt lapja, a „Szerpszka Zasztava” az, mely mindennap támadja s gunytárgyává teszi a király és a királyné személyét.

A „Szerpszka Zasztava” a szerbiai sajtó legtekintélyesebb organuma. A „Szerpszka Zasztava”-t *Risztics*, volt régens alapította. Cikkeit *Avakumovics*, *Ribárác*, *Milicsevics* és több szabadelvű vezérférfi írja. Igaz szokimondása, éles kritikája miatt majdnem minden második nap elkobozzák. Az utóbbi időben különösen *Vucics* miniszterelnöknek tört sok borsot az orra alá s élesen támadta a radikális pártot is. A „Szerpszka Zasztava”-nak vagy négy szerkesztője ül már a börtönben. Mostani szerkesztőjét egy ideig úgy tették ártalmatlanná, hogy e

hónap elején hirtelen fegyvergyakorlatra hívták be, annyi időt sem engedve neki, hogy helyettes szerkesztőről gondoskodjék; s így megtörtént az a ritka dolog, hogy a lap szerkesztő hiányában nem jelenhetett meg A királyi párról mindennap egy egy rövidke hír, vagy hosszabb cikk jelenik meg, melyek burkolt alakban mindig egy csipős megjegyzést, gunyt és néha nagy igazságot is tartalmaznak.

A „Szerpszka Zasztava” különösen *Draga* királyné magaviseletét és az udvarban tett intézkedéseit teszi gyakori bírálat tárgyává. *Draga* királyné nemrég egy földig érő, hosszú uszályu, magas galléros, drága aranyvarrással és himzésekkel ellátott ruhát csináltatott magának, szakasztott olyant, amelyben *Milica* császárné, *Dusán* szerb császár felesége van a különféle képeken megörökítve. *Udvarhölgyének* is csináltatott ilyen remek ruhát s aztán lefotografoltatta magát. A „Szerpszka Zasztava” rögtön jelentést vett a királyné eme cselekedetéről és megírta, hogy *Draga* királyné behozta Szerbiában a reneszansz divatot. Egész Belgrád kacagott ezen, csak a királyné boszankodott.

A „Szerpszka Zasztava” több hét óta *Levelek az Olimpusról* címen közöl szatirikus dolgokat. Az olimpiai szerbek leveleket, üzeneteket küldenek Szerbiába, melyek komikus hatást keltenek, nem kis boszuságra azoknak, a kiket az olimpiai üzenetek illetnek. A „Szerpszka Zasztava” egyik legutóbbi cikkében megírta, hogy *Milos* fejedelem halála negyvenkettedik évfordulója alkalmából fényes vacsorát adott az Olimpuson, melyre meghívta volt az összes elhunyt nevezetesebb szerb férfiakat, s mint itt a földön, ott is nagyban folyt a politizálás. A vendégek között véletlenül ott volt *Pelagics* Vászsa, egy volt hóbortos pap, meg szocialista, a ki a belgrádi örültekházában fejezte be viszontagságteles életét. A sok okos beszéd után felállott *Pelagics* Vászsa, s ezt mondta:

— Igaza van fenségednek, a mai világban nagyon háladatlanok a gyerekek szüleik irányában.

A vendégsereg egyhangulag ráhagyta, hogy ni, ez a bolond is igazat mond. Furcsán viselkednek a a gyerekek ott lenn Szibériában.

Az olimpiai levélben közölt *Pelagics* megjegyzéséről mindenki tudta, hogy az *Sándor* királyt illeti. Az illető lapszámot elkobozták, de azért egész Belgrád népe kívülről tudja az olimpiai levelek tartalmát, melyek általános derűtséget keltenek. Ezért haragszik *Sándor* király a belgrádi sajtóra, melyet most megfenyegetett s kijelentette, hogy a sajtótörvényt is meg fogja változtatni.

Belgrádban azt beszélnek, hogy a szerb udvar dolgairól szóló közleményeket egy igen tehetséges, nagyműveltségű fiatalember, *Milicsevics* írja, *Milicsevics* két évvel ezelőtt *Sándor* király titkára volt, s mikor a király azt a parancsot adta neki, hogy írja meg a kiáltványát, melyben tudtára adja a szerb népnek, hogy Masin *Drága* asszonyt nőül veszi, oda-capta a tollat s ezt mondta:

— Fenség, ezt a kiáltványt én nem írom meg. Ezzel fogta kalapját, s ott hagyta a királyt és a konakot.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi törvényszék új irázzakértője. Az igazságügyminiszter *Szathmáry* István polgári iskolai tanárt az aradi törvényszékhez irázzakértővé nevezte ki *Mádai* Mátyás helyébe.

§ *Enyhe* ítélet. *Varga* János 25 éves béres *Ortutay* Béla aradi földbirtokos mezőkovácsi házi pusztáján állott szolgálatban. Ez év február havában azt parancsolta neki a gazdája, hogy tisztítsa ki a fegyvereit. *Varga* kitisztított néhány üres puskát, azután az ágy mellett álló vadászfegyvert vitte ki az udvarra hasonló célból. Minthogy ennek még a kakasa is föl volt huzva, tréfából ráfogta egy körülötte játszó gyerekre ezzel a szóval:

— Vigyázz, mert megpuzkázlak!

A következő percben tényleg elsült a megtöltött fegyver és *Bódi* András, a 15 éves pásztor fiu *holtan esett össze*. A szegedi törvényszék *14 napi fogházra* ítélte a vádlottat, tekintetbe véve annak büntetlen előéletét és töredelemes vallomását. Az ügyész felebbezett a büntetés súlyosítása iránt, ellenben a vádlott megnyugodott. *Varga* a honvédségi fogházban fogja kitölteni büntetését, minthogy ez idő szerint be van rukkolva az 5 ik honvédegyleghez.

§ **Öt feleség egy esztendőben** A polygámia pálmája bizonyára azt az urat illeti meg, a kit most tartóztatott le a luzerni rendőrség. *Leboisard* Gyula az egyik neve a derék urnak, de van még egy csomó más neve is. S aszerint, a mint a körülmények megkivánják, hol német, hol bécsi, hol pedig francia. A foglalkozása, ha ugyan a házasságkötéseit foglalkozásnak nem lehetne minősíteni, szintén igen tágtéren mozog. A luzerni rendőrség rábizonyította, hogy egy év óta ahhól élt, a mit a feleségeitől hozományul kapott. Felesége ez időszereint öt van: egy Bécsben, egy Toulonban, aztán Londonban, Párisban és Luzernben is. Egész regény az élete s az a napló, a melyet a podgyászában találtak, bátran beillik Casanova műveibe. „Az asszonyok mind hisznek annak, aki szeret... Már pedig mi könnyebb, mint szeretni?” Ez az aksiómája ennek a Leboisard urnak, a ki különben csinos fickó s bizvást elhiheti önmagáról, hogy mind az öt feleségét boldoggá tette, — három napra.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az Aradi Közlöny jövő évi nagy képes naptárának címtára már szedés alatt van. Hogy a címtár teljes legyen, felkérjük Aradmegye és Aradváros mindazon egyesületeinek, társulatainak és intézeteinek vezetőit, kik az elnökség, tisztikar stb. névsorát még eddig be nem küldötték, hogy azt a legközelebbi napok folyamán szerkesztőségünk címére eljuttatni sziveskedjenek.

Felvilágosítás. Uj-Szentanna. Tulajdonképp egy tréfás kuplé, a mely Berlinből indult utnak, bejárta a félvilágot s természetsszerűleg eljutott hozzánk is. Ez a kuplé azzal a refréunel végződik: „Nem látta a kis Kohn?” A dalcsarnokok, a kávéházak, aztán a társaság is ajkára vette ezt a mondást, a mely rövid idő alatt oly rettenetesen népszerű lett, akár a rózsabimbó és a méh. Népszerű lett egész az unalomig; ma már a ki hallja, szalad tőle. Így születtek meg a kis Kohn-vicek, nyakkendők, nyakkendőtűk, anzikszkartyák stb. Hogy ezek után a kis Kohn-nak már örültje is van, azon éppen ne esdalkozzék.

I. D. Makó. Minden nap várjuk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: *Benyovits* Ignác Kolozsvár. — *Fried* Jenő, Tisza-Ujlak. — *Rózsa* Adolf, Galánta. — *Szemere* és *Kálmán*, Kassa.

S z e s z ü z l e t.

— Október 23. —

Mai jegyzőseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 iter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12:80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felelül súlyban 112—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felelül súlyban 118—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 118—9 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felelül súlyban 115—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 113—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 112—4 fillérig.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 23

Délüzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 17.000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonaművek változatlanok. Időjárás szép.

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	7.32— 7.33
Buza 1903. áprilásra	7.32— 7.33
Rozs októberre	6.42— 6.43
Rozs 1903. áprilásra	6.42— 6.43
Zab októberre	6.25— 6.26
Zab 1903. áprilásra	6.23— 6.24
Tengeri 1903. májusra	5.76— 5.77
Repce augusztusra	11.60— 11.70

Zárlat 5 órákor:

Buza októberre	7.40— 7.41
Buza 1903. áprilásra	7.36— 7.37
Rozs októberre	6.46— 6.47
Rozs 1903. áprilásra	6.43— 6.44
Zab októberre	6.26— 6.28
Zab 1903. áprilásra	6.24— 6.26
Tengeri 1903. májusra	5.77— 5.78
Repce augusztusra	11.60— 11.70

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	873.50
Magyar hitelrészvény	707.—
Leszámlolóbank részvény	450.50
Rima-Murányi vasmű részvény	475.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	705.25
Közuti vasut	615.25
Városi villamos vasut részvény	322.—

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irta: **Galsai Kovács Ernő,** [33]
1848—49. honvéderősnagy.

(Folytatás.)

Február 16-án oly dolog történt, amit közülünk senki sem hitt volna!

Nagy Jenő őrnagyom mai napon közmegebotránkozásra alezredesi kinevezést kapott, holott közudomásra jutott azon gyávasága miatt, hogy február 8-án zászlóalját elhagyva, a csata elől elszaladt, haditörvényszék elé kellett volna állítani.

Azonban valószínű, hogy előléptetése még február 8—9 ike előtt történhetett, amidőn akkori szégyenletes viselkedése a kormánynál ismeretlen volt.

E kinevezés által zászlóaljunk parancsnoksága ismét megürült. Erre a zászlóalj tisztjei értekezletet tartottak, s elhatározták azt kérelmezni a kormánytól, hogy a zászlóalj kebeléből nevezzen ki őrnagyot.

Bornemisza volt a legidősebb rangú százados, de azt bátoratlan magatartása miatt őrnagyoknak nem akarták, sőt kijelentették, hogy őt köztük csakis megürik. Ezekután a közbizalom a személyemben összpontosult, minek folytán két tiszt küldöttségbe ment Gaál parancsnokhoz s kérte, hogy a zászlóalj tisztikarának kérelmét pártolólaj terjessze fel. Ezt Gaál egész készséggel megígérte, sőt engemet a küldöttség előtt megdicsért, miről azután a küldöttség tagjai engemet örömmel értesítettek. Ezekre való tekintettel a zászlóalj engemet már mint parancsnokát üdvözölt.

Azonban reményeinknek csakhamar vége szakadt. Február 17-én Kölgén Ferenc, egy német ember, ki magyarul alig tudott, volt osztrák katonatiszt, érkezett Aradra, magával hozva Debrecenből a kormánytól őrnagyi kinevezését a 80 ik zászlóaljhoz.

A zászlóalj tisztjei e felett nagy felindulásba jöttek és kinyilatkoztatták Kölgennek, hogy őt a zászlóalj parancsnokának el nem fogadják.

Kölgén erre Gaál parancsnokhoz ment, a dolgot neki elpanaszolni, a ki magához hívatta a tiszteket, s figyelmeztette, miszerint a dologba bele kell nyugodniok és a nyugtalanokdással felhagyniok.

Ez az incidens Kölgent nagyon boszantotta, azt gondolván, hogy azt az én bujtogatásaim idéztek elő, s így nekem mindjárt ellenséggemmé vált, amit csakhamar éreztetett is velem.

Ezen a napon Boczkó Dániel kormánybiztos panaszos jelentése folytán, Debrecenből a kormánytól Inczédy László alezredes elnöksé-

ge alatt egy bizottság jelent meg, megvizsgálni Gaál viselt dolgait. Ez alkalommal, én is mint a csatákban, az egyik szereplő, ki lettem hallgatva.

Én nem vádoltam és nem is védelmeztem senkit, elmondtam egyenesen azokat, a miket tapasztaltam, a mint én azokat itt is e lapra leírtam.

De azok éppen elegendők voltak, hogy belőlük Gaál viselkedését, a maga valóságában megismerjék és elítélhessék.

Ugyanezen a napon, mintha a vizsgálóbizottság tiszteletére történt volna, a várost a várból ismételve nagyban ágyuzták és bombázták. Mintha bizony ezen szegény város; tehetett volna valamiről? De hát ez az egyetlen tárgy volt a szívtelen németek kezeügyében, a melyen alávaló boszuját büntetésül kitölthette.

Ez időben Nagy Jenő volt őrnagyom többször unszolt, hogy miután én képzet táborkari katona vagyok, ki katonaintézetben neveltettem, és miután az ily egyénekre nálunk nagy szükség van, lépjek át a sorhadból a táborkarba.

Eddig nem akartam, mert jobban kedveltem a katona cselekvési terét a csatamezőkön, de miután most közbe jött Kölgennek őrnagyi kinevezése és ellenem mutatott rossz indulata, hogy vele kellemetlenségem ne legyen, elhatároztam magamat s Nagy Jenővel jelentkeztem Gaál táborkarhoz, ki kérelmemet szívesen fogadta és másnap, február 18-án, a 30-ik zászlóalj létszámában való meghagyás mellett, az itteni táborkarhoz áthelyezett. A táborkari főnököm Boros Ignác őrnagy volt, ki az itt volt székely-határhozredtől maradt itt.

Eltagyiam tehát a századomat, mely előttem az utóbbi aradi csaták alatt kedvessé vált, melynek embereiből, mondhatom, hogy derék katonákat csináltam, és kikben valóban örömmöm telt.

Ők is sajnáltak és kértek, hogy véglegesen ne hagyjam el őket. Meg is ígértem, hogy visszajövök hozzájuk. Ezen jó reményben — a mi nemsokára be is következett — belenyugodtak és én megváltam kedves századomtól, amelylyel oly szép tetteket vittem véghez.

Gaál Aradon leszerelt.

Február 20-án Debrecenből Kiss Pál alezredes rendelgetett ide; ki Gaáltól a seregvezényletet ideiglenesen átvette. Gaál pedig meglett hiva a kormányhoz, hogy magát az itteni mulasztásaiért igazolja.

Február 21-én Kiss Pálnak tiszteletére, ki ben a sereg és Aradvárosának reménye újra feléledt, éjjeli zene adatott, úgy mint ezelőtt két hóval Gaálnak.

Emiatt azonban ismét a városnak kellett megszenvedni, mert alighogy a zene megszűnt, elkezdték a vároól a várost bombázni.

Február 22 én Gaál véglegesen itthagyt bennünket, hogy Aradra majd csak mint fogoly jöjjön vissza, velem együtt, az aradi vár kazamatáiba.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-16-1. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtti	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyevonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyevonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyevonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyevonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyevonat d. u.	12.06	Vegyevonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

NAPIREND.

Október 24. Péntek. Róm. kath. naptár: Rafael. — Protestáns naptár: Rafael. — Izraelita naptár: Schimchath th. — Görög-keleti naptár: október 11.) Fülöp. — A nap kel 6 óra 17 percek, nyugszik 4 óra 38 percek. — A hold kel 11 óra 39 percek, nyugszik 1 óra 7 percek.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett Bástereim.

Időjelzés. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra üldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

Nemzeti színház.

Bérlet 24. sz.

Páros.

Pénteken, 1902. évi október hó 24-én:

Az izé.

Enekes bohózat 3 felvonásban. Zenéjét írta: Weinberger Károly. Szövegét Leon Viktor nyomán átdolgozta és magyarsította: Dr. Márton Miksa.

SZEMÉLYEK:

Taponett	Polgár S.	Josephine	Bérczi Mari.
Taponettné	Pajor Agnes.	Cascarette	Parlagi K.
Gabriella	Rózsa Lili.	Vaucresson	Németh J.
Felicien	Bécsény Gy.	Jean, pincér	Gözon Béla.
Aristid	Szabó József.	Saurin	Juhász S.
Babariol	Sarkadi A.	Betti	Jeszzenszky J.

Kezdete este 7 órákor.

NYILTTÉR.*

Özv. Klotz Antalné szül. Russ Julia, a maga, valamint leánya Margitka, továbbá az aialirottak és kiterjedt rokonsága nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatja a szeretett jó férj, gondos atya, testvér, sógor, vő, rokon és jó barát

KLOTZ ANTAL,

a m. kir. népfőlkéző-osztály hivatalnokának,

1902. évi október hó 23 án, déli 12 órákor, életének 39-ik s boldog házassága 14-ik évében, rövid szenvedés után az Urban történt elhunytát.

A megboldogult földi maradványai október hó 25 én, d. u. 8 órákor fognak a Csutak Károly első temetés rendező intézet Entreprise des pompes funébrés „Szent Margit r. t. által felső temető halottas házából róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szent mise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért október hó 27-én d. e. 9 órákor fog a főt. Minorita-atyák templomában (Kölcsey-utca) az egek Úrának bemutatatni.

Arad, 1902. október 23.

Béke poraira!

Leitner János és neje szül. Gligorescu Maria, apósa és anyósa.	Molnár Károly, sógora.
Molnár Károlyné szül. Klotz Irma, testvére.	Bojtár János és neje Russ Szida, sógor és sógornője.

BORHOZ LEGJOBB!!
KITUNO ASZTALIVIZ
és
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósága

Aradon,

Vörösmarty-utca 1. szám.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

1542

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

92107—1902. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok mezőgazdasági répaszeszgyáraiban előállított szeszből 1000 hectoliter 0/0 contingens finomított szesz kerül eladásra

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy egy (1) koronás bélyeggel és az ajánlott szesz árának 10% át tevő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságához folyó évi november hó 7-én délelőtt 10 óráig nyújtsák be.

Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a gazdasági főigazgatónál (földmivelsügyi miniszterium II. em. 80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1902. évi október hó 10-én.

1836

M. kir. földmivelsügyi miniszter.

Főnyeremény
esetleg
50.000 márka.

**Szerencse-
értesítő.**

A nyereményekért
az állam
felelősséget vállal

Meghívó a Hamburg városa által biztosított pénzsorsjáték
nyeremény esélyeihez
amelyen feltétlenül

11 millió 202,000 márka

lesz mint nyeremény kisorsolva.

Ezen kiválóan előnyös pénzsorsjáték 118.000 sorsjegyet tartalmaz és nyereményei a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom	300,000 márka	16 nyerem. á	10,000 márka
1 nyeremény á	200,000 márka	56 nyerem. á	5000 márka
1 nyeremény á	100,000 márka	102 nyerem. á	3000 márka
1 nyeremény á	75,000 márka	156 nyerem. á	2000 márka
2 nyeremény á	70,000 márka	4 nyerem. á	1500 márka
1 nyeremény á	65,000 márka	612 nyerem. á	1000 márka
1 nyeremény á	60,000 márka	1030 nyerem. á	300 márka
1 nyeremény á	55,000 márka	20 nyerem. á	250 márka
2 nyeremény á	50,000 márka	77 nyerem. á	200 márka
1 nyeremény á	40,000 márka	36053 nyerem. á	169 márka
1 nyeremény á	30,000 márka	9989 nyer. á	150, 148, 115, 100 m.
1 nyeremény á	20,000 márka	10882 nyer. á	78, 45, 21 márka

összesen 59,010 nyeremény,

amelyek rövid idő alatt 7 részben feltétlenül kihuzatnak.

A főnyeremény az első osztálynál 50,000 márka, a 2-nél 55,000 márka, a 3-nál 60,000 márka, a 4-nél 65,000 márka, az 5-nél 70,000 márka, a 6-nál 75,000 márka, a 7-nél 200,000 márka és egy jutalom 300,000 márka, esetleg 500,000 márka.

Az első osztály huzása hivatalosan

október 28-án,

lesz megtartva. — A sorsjegyek árai:

egész eredeti sorsjegy csak 7 korona — fillér. 1815
fél eredeti sorsjegy csak 3 korona 50 fillér.
negyed eredeti sorsjegy csak 1 korona 75 fillér.

A következő osztályra a betétek valamint a hivatalos nyeremény jegyzéket amely Hamburg város czimerével van ellátva, valamint a sorsolási tervezetet kívánatra ingyen és bérmentve előzetesen küldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése azonnal és kizárólag általam történik a legnagyobb titoktartás mellett.

— Megrendeléseket postautalvánnyal kérek, esetleg utánvétellel is küldök — Kérem szíves megrendelését — tekintettel a küszöbön levő huzásra — azonnal, de legkésőbb

folyó évi október 30-ig

hozzám bizalommal beküldeni.

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Koszoruk

mindszentek és halottak napjára.

Nagy választék

fém-bádóg és művirág koszorukban
jutányos árban.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz“ 1671

ARAD, Templom-utca sarkán.

Legjobb köszén a

VULKÁNI,

mely magas fűtőképeségénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

**3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva
egyedül nálam**

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar köszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén petrozsényi köszén, valamint kokszt és faszénben állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér. 1844

4502—1902. sz.

Hirdetmény.

A tótváradi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó D. ü. o. E. v. sz. Cajai 1903—1905. évi 112'69 k. holdas vágásterületek faanyagainak tövön való eladása érdekében Lippán a m. kir. főerdőhivatal irodahelyiségében folyó évi november hó 18-án d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával összekötött szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 21122 korona 59 fillér. Bánatpénz 2113 korona. Bővebbi felvilágosítással a lippai m. kir. főerdőhivatal és a tótváradi m. kir. erdőgondnokság szolgál.

Lippán, 1902. évi október hóban.

A m. kir. főerdőhivatal.

1840

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ügyes női ruhavarrónő,

ki női toilleket a legutolsó divat szerint izlésesen készít előkelő házakhoz előnyös feltételek mellett ajánlja magát. Szíves megkereséseket a lap kiadóhivatala továbbít. 1829

Eladó!

Egy jó forgalmu fodrász üzlet más vállalat miatt eladó. Czim a lap kiadóhivatalában. 1846

Tanulók

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek. Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1828

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Mezőhegyesi ménesbirtoktól vásárolt

prima vető-buza

mezőhegyesi állomásra szállítva jutányos árban kapható

Éliás Adolf és Fia

czégnél, 1880

Pécskán.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű **gummicsovek** 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1836

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsi-val is elvihetők a tau-czi országút melletti rak-tárból. 407

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1788

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Fakerti körjegyzőtől.

2920—1902.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az ötvenes pusztán folyó év és hó 14-én bitangságban talált egy 4 éves, 138 cm. magas, világos pej paripa, homlokán kis csillag, és egy 6 éves 140 cm. magas fekete kanca, két hátsó lába kesely, folyó év november hó 7-én délelőtt 9 óra-kor Fakert község-házánál tartandó nyilvános árverésen eladatni fog, amennyiben az ideig tulajdonjogát beigazolni képes egyén nem jelentkezik.

Fakert, 1902. évi október hó 18-án.

Rác Márton,

1145

körjegyző.

3 nap alatt meggyógyul

a hűgyesfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanulmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydlben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Átrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1853

Budapest, VIII. József-körut 53.

Van szerencsém a t. vevő közönséget arról értesíteni, miszerint lakásomat Csermőről Aradra (Teleky-utca 24. sz.) tettem át. Együtt ajánlom a következő faanyagokat:

6 és 7 láb hosszú

száraz szőlőkarót,

kétéves száraz

cser és bükk hasáb ölfát,

valamint egyéb haszonfát is a legjutányosabb árban.

A szőlőkarókra nézve megjegyzem, hogy azok szállítását a kőrösvölgyi vasut bármely állomására, esetleg nevezett vasut mentén fekvő szőlőkbe is elvállalom. 1776

Kohn Lajos.

TELEFON 506.

TELEFON 506.

A „BOHOLTI“ ásványviz

melyet több egyetemi tanár és 10 aradi orvos is megvizsgált, gyomor-fájás, vérszegénység ellen, továbbá mint étvágygerjesztő a legjobbnak bizonyult. Borral, melynek színét nem változtatja, igen izletes. Rendkívül olcsóságánál és kitünő hatásánál fogva egyetlen egy család asztaláról se hiányozzék.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Főraktár

LANDAU MÓRNÁL

Boczkó-utca 9. szám. 1633

5 üvegtől kezdve házhoz is szállítatik.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatával által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmagbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710